

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 150/2011 i 119/2014), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ godine donijela

ZAKLJUČAK

1. Prihvaća se Izvješće o provedbi Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima, za razdoblje od 2012. do 2015. godine, za 2014. godinu, u tekstu koji je dostavio Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina aktom, klase: 004-01/14-01/40, urbroja: 50450-01/04-15-31, od 15. srpnja 2015. godine.

2. Zadužuje se Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina da o ovom Zaključku izvijesti nadležna tijela, nositelje provedbe mjera iz Nacionalnog plana iz točke 1. ovoga Zaključka.

Klasa:

Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

OBRAZLOŽENJE

Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje 2012. do 2015. godine, unutar poglavlja Koordinacija aktivnosti, predviđa obvezu redovitog godišnjeg izvještavanja Vlade Republike Hrvatske o provedbi predmetnog Nacionalnog plana. Svrha sastavljanja ovakvog Izvješća je sustavno praćenje provedbe aktivnosti pojedinih državnih tijela u području suzbijanja trgovanja ljudima.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske zadužen je za koordinaciju provedbe predmetnog Nacionalnog plana.

Prikaz ispunjenih ciljeva te ostvarenih mjera i aktivnosti u predmetnom Izvješću prikazan je na način da slijedi metodologiju samog Nacionalnog plana, dakle kroz sljedeća poglavlja: Normativni okvir; Identifikacija žrtava trgovanja ljudima; Otkrivanje, procesuiranje i sankcioniranje počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima; Pomoć i zaštita žrtava trgovanja ljudima; Prevencija; Obrazovanje; Međunarodna suradnja i Koordinacija aktivnosti.

Izvješće o provedbi Nacionalnog plana odnosi se na 2014. godinu. Izrađeno je na osnovi podataka dostavljenih od nadležnih tijela državne uprave, tijela javne vlasti, kao i organizacija civilnog društva i to od: Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva zdravlja, Ministarstva socijalne politike i mladih, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstva obrane, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Agencije za odgoj i obrazovanje, Pravosudne akademije, Hrvatskog Crvenog križa i mreže nevladinih organizacija PETRA.

Navedeni dokument predstavlja pregled provedenih mjera te ostvarenog napretka u stvaranju cjelovitog sustava suzbijanja trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj.

Za provedbu mjera i aktivnosti Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za 2014. godinu tijela državne uprave, tijela javne vlasti i organizacije uključene u provedbu Nacionalnog plana utrošili su ukupno 5.985.593,59 kn.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

IZVJEŠĆE O PROVEDBI

NACIONALNOG PLANA ZA SUZBIJANJE TRGOVANJA LJUDIMA ZA

RAZDOBLJE OD 2012. DO 2015. GODINE

ZA 2014. GODINU

Zagreb, 2015

SADRŽAJ

Poglavlje	Stranica
Uvod	3
Normativni okvir	5
Identifikacija žrtava trgovanja ljudima	5
Otkrivanje, procesuiranje i sankcioniranje počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima	9
Pomoć i zaštita žrtava trgovanja ljudima	11
Prevenција	15
Obrazovanje	24
Međunarodna suradnja	33
Koordinacija aktivnosti	39
Utrošak finansijskih sredstava za suzbijanje trgovanja ljudima u 2014 godini	42

UVOD

Unutar poglavlja „*Koordinacija aktivnosti*“ Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2012. do 2015. godine, mjerom 3. određena je obveza redovitog godišnjeg izvještavanja Vlade Republike Hrvatske o provedbi predmetnog Nacionalnog plana. Navedenu obvezu ima Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, kao ured nacionalnog koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima.

Temeljem Izvješća o provedbi Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za 2013. godinu, koje je usvojeno od strane Vlade Republike Hrvatske 9. srpnja 2014. godine, nadležne institucije rukovodile su se procjenom stanja predmetnog dokumenta u cilju pojačavanja rada na suzbijanju trgovanja ljudima u 2014. godini.

Također, nastavilo se pomno pratiti trendove u području trgovanja ljudima te se u provedbi aktivnosti u 2014. godini nastojalo odgovoriti na postojeće izazove.

Kao značajne trendove ističemo povećanje broja kaznenih djela u svezi sa žrtvama trgovanja ljudima, što je posebice izraženo kod maloljetnika koji su državljani/ke Republike Hrvatske. Tijekom 2014. godine zabilježeni su slučajevi mamljenja djece, lažnim predstavljanjem putem Interneta, odnosno društvenih mreža, uz obećanje nagrada što je jedan od novih modaliteta izvršenja kaznenog djela trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj. U odnosu na rute kretanja, modalitete izvršenja kaznenih djela iz naprijed navedenog, a u skladu sa trendovima posljednjih godina razvidno je kako se u većem broju slučajeva radi o tzv. „internom“ trgovanju ljudima, kao i da je seksualna eksploatacija još uvijek dominantan način iskorištavanja žrtava trgovanja ljudima.

Isto tako, zabilježen je i porast ukupnog broja identificiranih žrtava te je u 2014. godini identificirano 37 žrtava trgovanja ljudima (od kojeg broja je 33 državljanina/ki Republike Hrvatske, 3 državljanina/ki Bosne i Hercegovine i 1 državljanin Rumunjske). Broj identificiranih žrtava trgovanja ljudima u 2014. godini prema spolu iznosi 29 žena i 8 muškaraca, a prema vrsti eksploatacije je 6 osoba radno eksploatirano, 31 osoba seksualno, a 3 osobe su u fazi tranzita iskorištavane.

Navedeno potvrđuje trend koji je uočljiv zadnje tri godine, a to je činjenica da je Republika Hrvatska osim zemlje tranzita, sve više i zemlja porijekla, ali i odredišta za žrtve trgovanja ljudima.

Prikaz ispunjenih ciljeva te ostvarenih mjera i aktivnosti bit će u ovom Izvješću prikazan na način da slijedi metodologiju samog Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2012. do 2015. godine, dakle kroz sljedeća poglavlja:

1. Normativni okvir
2. Identifikacija žrtava trgovanja ljudima
3. Otkrivanje, procesuiranje i sankcioniranje počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima
4. Pomoć i zaštita žrtava trgovanja ljudima
5. Prevencija
6. Obrazovanje
7. Međunarodna suradnja
8. Koordinacija aktivnosti

Za provedbu mjera i aktivnosti Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za 2014. godinu ukupno je utrošeno 5.985.593,59 kuna.

1. Normativni okvir

Ciljevi:

1. Unaprijediti normativni okvir u cilju zaštite žrtava te otkrivanja, procesuiranja i odgovarajućeg sankcioniranja počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima i ropstva

Unutar poglavlja „*Normativni okvir*“ ovog Nacionalnog plana, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je u 2014. godini radio na prilagodbi nacрта novog Protokola o razmjeni podataka radi njegovog usklađivanja s načinom vođenja statističkih podataka. Cilj navedenog Protokola je olakšati i definirati načine i obrasce za razmjenu podataka o identificiranim slučajevima trgovanja ljudima te pruženoj pomoći i zaštiti žrtava, kao i procesuiranim slučajevima.

2. Identifikacija žrtava trgovanja ljudima

Ciljevi:

1. Pojačavanje proaktivnih postupaka identifikacije žrtava trgovanja ljudima

2. Regionalna i međunarodna suradnja u području suzbijanja trgovanja ljudima i identifikacije žrtava

Za provođenje ciljeva unutar poglavlja „*Identifikacija žrtava trgovanja ljudima*“ ovog Nacionalnog plana, kroz provedbu zadanih mjera i aktivnosti zaduženi su: Ministarstvo unutarnjih poslova, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Hrvatski Crveni križ i organizacije civilnog društva.

Slijedi prikaz provedbe mjera i aktivnosti po nositeljima:

Ministarstvo unutarnjih poslova

U procesu identifikacije žrtava trgovanja ljudima Ministarstvo unutarnjih poslova je tijekom 2014. godine nastavilo suradnju s relevantnim ministarstvima koja su uključena u referalni sustav suzbijanja trgovanja ljudima, kao i organizacijama civilnog društva te međunarodnim organizacijama. Sukladno tome, prilikom identifikacije žrtava, primjenjivana je standardna procedura postupanja sukladno važećem *Protokolu za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima*.

Prema evidencijama Ministarstva unutarnjih poslova, tijekom 2014. godine u Republici Hrvatskoj identificirano je **37 žrtva trgovanja ljudima** što je prikazano u tablicama kako slijedi:

Tablica 1: Broj identificiranih žrtava trgovanja ljudima u 2014. prema državi porijekla

DRŽAVA	Broj
Bosna i Hercegovina	3
Hrvatska	33
Rumunjska	1
UKUPNO	37

Tablica 2: Broj identificiranih žrtava trgovanja ljudima u 2014. prema spolu

Identificirane žrtve prema spolu	M	Ž
Bosna i Hercegovina	1	2
Hrvatska	6	27
Rumunjska	1	
UKUPNO	8	29

Tablica 3: Broj identificiranih žrtava trgovanja ljudima u 2014. prema starosnoj dobi

Identificirane žrtve prema starosti	Broj
0-18	22
19-30	8
31-40	3
41-50	-
ostalo	4
UKUPNO	37

Tablica 4: Broj identificiranih žrtava trgovanja ljudima u 2014. prema vrsti eksploatacije

Vrsta eksploatacije	Broj
Radna	7
Seksualna	31
Tranzit	3
UKUPNO	41

* kod tri žrtve trgovanja ljudima radi se o radnoj i seksualnoj eksploataciji

Tablica 5: Identificirane žrtve trgovanja ljudima po vrsti eksploatacije prema spolu

Eksploatacija po spolu	M	Ž
Radna	4	3
Seksualna	4	27
Tranzit	1	2
UKUPNO	9	32

* kod tri žrtve trgovanja ljudima radi se o radnoj i seksualnoj eksploataciji

Izvor: Evidencije Ministarstva unutarnjih poslova RH

Ministarstvo unutarnjih poslova je tijekom 2014. godine za svaki pojedini slučaj trgovanja ljudima, kao i o načinu vrbovanja identificiranih žrtava trgovanja ljudima, vrsti eksploatacije te drugim specifičnostima, izvještavalo na sastancima Operativnog tima i Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima.

U promatranom razdoblju Ministarstvo unutarnjih poslova je nadležnim državnim odvjetništvima podnosilo kaznene prijave radi postojanja osnova sumnje u počinjenje kaznenih djela trgovanja ljudima iz članka 106. Kaznenog zakona, te drugih srodnih kaznenih djela u kojima su prilikom postupanja policije identificirane žrtve trgovanja ljudima.

U svrhu ispunjavanja ciljeva određenih Nacionalnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2012. do 2015. godine, a koji se također odnose na predmetno poglavlje, tijekom 2014. nastavljena je intenzivna suradnja s organizacijama civilnog društva koje rade na zaprimanju dojava upućenih na SOS telefonsku liniju uspostavljenu radi uspješnije borbe protiv trgovanja ljudima. Slijedom toga Ministarstvo unutarnjih poslova je postupalo na temelju trinaest zaprimljenih dojava o saznanjima vezanim za moguće inkriminirane radnje u svezi s trgovanjem ljudima.

U navedenom vremenskom razdoblju Ministarstvo unutarnjih poslova je tijekom provođenja značajnijih kriminalističkih istraživanja ostvarilo intenzivnu međunarodnu policijsku suradnju sa zemljama članicama Europske unije uz uporabu komunikacijskih kanala Interpola, Europol i Selec centra.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Sukladno svojim obvezama nacionalnog koordinativnog tijela na području suzbijanja trgovanja ljudima, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina vodi objedinjenu evidenciju identificiranih žrtava trgovanja ljudima po dobi, spolu, zemlji porijekla i ostalim relevantnim podacima. Također, u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova i Državnim

odvjetništvom Republike Hrvatske prati evidencije postupaka protiv počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima.

Sukladno bazi podataka o identificiranim žrtvama trgovanja ljudima, u Republici Hrvatskoj je u razdoblju od 2002. do 2014. godine ukupno identificirano 184 žrtava trgovanja ljudima. Tabela prikazuje identificirane žrtve po zemlji porijekla i godini identifikacije slijedi u nastavku:

TABELARNI PRIKAZ IDENTIFICIRANIH ŽRTAVA

IDENTIFICIRANE ŽRTVE	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	UKUPNO
Državljeni Republike Hrvatske	2	2	6	3	3	9	4	4	4	13	8	22	33	113
Državljeni Bosne i Hercegovine	0	1	2	1	1	2	2	1	1	1		4	3	19
Državljeni Bugarske	0	0	0	1	3	0	0	0	0	0				4
Državljeni Kameruna	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0				1
Državljeni Maroka	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0				1
Državljeni Moldavije	3	1	2	0	0	1	0	0	0	0				7
Državljeni Rumunjske	0	0	3	1	1	0	0	0	1	0	2	3	1	12
Državljeni Ruske Federacije	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0				1
Državljeni Slovačke	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0				1
Državljeni Makedonije												1		1
Državljeni Srbije	0	1	3	0	1	3	1	3	1	0		1		14
Državljeni Ukrajine	2	0	2	0	3	0	0	0	0	0				7
Državljeni Albanije	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0				1
Bez državljanstva	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0				1
Državljeni SAD											1			1
UKUPNO	8	8	19	6	13	15	7	8	7	14	11	31	37	184

Hrvatski Crveni križ

Sukladno obvezama, Hrvatski Crveni križ radio je na provođenju Mjere 3. „Nastavak suradnje s organizacijama civilnog društva u vezi s aktivnostima u području identifikacije žrtava trgovanja ljudima“

Obzirom na kontinuiranu 24 satnu dostupnost koordinatora mobilnih timova osigurana je intervencija najbližeg mobilnog tima kada se radi o slučajevima odraslih žrtava trgovanja ljudima u najkraćem mogućem roku što je rezultat dugogodišnje koordinacije aktivnosti i

međusobne suradnje između vladinih i nevladinih institucija uključenih u sustav suzbijanja trgovanja ljudima.

PETRA – mreža nevladinih udruga za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama

Stručnjakinje Centra za žrtve trgovanja, u 2014. godini, provodile su osobno, psihološko i pravno savjetovanje i zastupanje klijentica u kontaktima s institucijama. Aktivistice Centra osigurale su dostupnost SOS linije svakog dana (0800 77 99), a zabilježen je ukupno 551 poziv od čega je 14 prijava poslano MUP-u na provjeru i istragu. Poziva klijentica koje traže dodatnu podršku a vode se kao „ponovljeni pozivi“ bilo je ukupno 154. U cilju poboljšanja rada i povećanja broja poziva, SOS linija je i ove godine oglašena putem Facebook stranice <http://www.facebook.com/SosZaZrtveTrgovanjaLjudima>. Stranica se redovito dopunjuje novim objavama koje javnosti daju dodatne informacije.

3. Otkrivanje, procesuiranje i sankcioniranje počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima

Ciljevi:

- 1. Razvijati nove načine prikupljanja statističkih podataka o ovom fenomenu i njegovom procesuiranju**
- 2. Jačanje suradnje policijskih službenika i državnih odvjetnika kako bi počinitelji kaznenog djela trgovanja ljudima i njihovi pomagatelji bili otkriveni i primjereno kažnjeni**

Za provođenje ciljeva unutar poglavlja „*Otkrivanje, procesuiranje i sankcioniranje počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima*“ ovog Nacionalnog plana, kroz provedbu zadanih mjera i aktivnosti zaduženi su: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ministarstvo pravosuđa i Ministarstvo unutarnjih poslova.

Slijedi prikaz provedbe mjera i aktivnosti po nositeljima:

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Nacionalnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima predviđene su mjere u cilju razvijanja novih načina prikupljanja statističkih podataka, te je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, nakon uspostave baze podataka o kaznenim djelima trgovanja ljudima, nastavilo pratiti rad svih državnih odvjetništava na ovim predmetima. Prikupljaju se podaci o radu na predmetima za kazneno djelo ropstva iz čl. 105. Kaznenog zakona, kazneno djelo trgovanja ljudima iz čl. 106. Kaznenog zakona, kazneno djelo trgovanja dijelovima ljudskog tijela i

ljudskim zamecima iz čl. 107. Kaznenog zakona i kazneno djelo podvođenja djeteta iz čl. 162. Kaznenog zakona.

Vezano za isto područje Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske nastavilo je i s analizom broja predmeta, optužnih akata i pravomoćnih presuda, s ciljem uočavanja novih modaliteta izvršenja kaznenih djela.

Kao i u prošlogodišnjem izvještajnom razdoblju, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske redovito izvještava Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske o broju procesuiranih predmeta, kao i donesenim presudama, te unaprijeđuje neposrednu razmjenu podataka o slučajevima trgovanja ljudima s Ministarstvom unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

Sukladno podacima Državnog odvjetništva Republike Hrvatske 15 osoba je prijavljeno u 2014. za trgovanje ljudima. Od toga broja, u odnosu na 9 osoba je državno odvjetništvo išlo u istragu, u odnosu na 5 osoba je podignuta optužnica, a u odnosu na 1 osobu je nakon optuženja već donesena presuda, koja je i postala pravomoćna u 2014. Navedeno su sve prijave iz 2014.

U 2014. su donesene presude koje se odnose na prijave i optuženja iz ranijih godina.

USKOK

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u okviru svoje nadležnosti iz članka 21. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta vrši progon počinitelja kaznenih djela ropstva iz članka 105. KZ/11 i kaznenog djela trgovanja ljudima iz članka 106. KZ/11 samo ako su ista počinjena u okviru zločinačkog udruženja iz članka 328. KZ/11, a takvih prijava tijekom 2014. godine nisu zaprimili.

Ministarstvo pravosuđa

Ministarstvo pravosuđa je u tijeku izrade specifičnog izvješća u sklopu projekta nadogradnje E-spis sustava unutar kojeg se vode statistički podaci o kaznenim predmetima po glavama i člancima Kaznenog zakona i Zakona o kaznenom postupku.

Ministarstvo unutarnjih poslova

Tijekom 2014. godine Ministarstvo unutarnjih poslova je nadležnim Državnim odvjetništvima podnosilo kaznene prijave radi postojanja osnova sumnje u počinjenje kaznenih djela trgovanja ljudima iz čl. 106. Kaznenog zakona, te drugih srodnih kaznenih djela u kojima su prilikom postupanja policije identificirane žrtve trgovanja ljudima (poblje navedeno u Tablici 2).

Tablica 2: Broj i vrsta kaznenih djela u svezi sa žrtvama trgovanja ljudima u 2014.

NAZIV KAZNENOG DJELA	Broj KD
Trgovanje ljudima čl. 106.	8
Prostitucija čl. 157.	6
Silovanje čl. 153.	2
Spolna zloporaba djeteta mlađeg od 15 godina čl. 158.	3
Iskorištavanje djece za pornografiju čl. 163.	14
Krivotvorenje isprave čl. 278.	3
Iznuda čl. 243.	1
Prisila na spolni odnošaj čl. 190.	1
Podvođenje djeteta čl. 162.	3
Prijetnja čl. 139.	5
Spolni odnošaj bez pristanka čl. 152.	2
Protupravno oduzimanje slobode čl. 136.	4
Upoznavanje djece s pornografijom čl. 165.	1
Mamljenje djece za zadovoljenje spolnih potreba čl. 161.	1
UKUPNO	54*

*broj počinjenja kaznenih djela je veći od broja identificiranih žrtava trgovanja ljudima, obzirom da je kod pojedinih žrtava počinitelj prijavljen za više kaznenih djela, što je posebice izraženo kod maloljetnika

Izvor: Evidencije Ministarstva unutarnjih poslova RH

4. Pomoć i zaštita žrtava trgovanja ljudima

Ciljevi:

1. Osigurati zaštitu najboljeg interesa za žrtve trgovanja ljudima
2. Osigurati oporavak i integraciju/reintegraciju žrtava trgovanja ljudima u društvo
3. Unaprijediti postojeću suradnju između državnih institucija i organizacija civilnog društva

Za provođenje ciljeva unutar poglavlja „Pomoć i zaštita žrtava trgovanja ljudima“ ovog Nacionalnog plana, kroz provedbu zadanih mjera i aktivnosti zaduženi su: Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravlja, Hrvatski Crveni križ i organizacije civilnog društva.

Slijedi prikaz provedbe mjera i aktivnosti po nositeljima:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je kroz sjednice Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima, uključen u cjelokupni program pomoći i zaštite svake pojedine žrtve trgovanja ljudima. Nacionalni koordinator za suzbijanje trgovanja ljudima, kao voditelj Operativnog tima, uključen je u rješavanje konkretnih problema koji se javljaju u svakom pojedinom novo-identificiranom slučaju trgovanja ljudima te u suradnji s nadležnim tijelima, odnosno drugim članovima Operativnog tima, razmatra mogućnosti daljnjih postupanja vezano uz svaku žrtvu pojedinačno. Upravo kroz rad nacionalnog koordinatora i Operativnog tima u svim slučajevima trgovanja ljudima identificiranim tijekom 2014. godine, koordiniran je rad svih sudionika uključenih u program pomoći i zaštite žrtava trgovanja ljudima.

Nadalje, u okviru redovitog, godišnjeg natječaja za prijavu projekata udruga u Republici Hrvatskoj za dodjelu financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna za 2014. godinu na poziciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, od ukupno 5 prioritarnih područja 1 se odnosio na suzbijanje trgovanja ljudima.

Unutar navedenog prioritarnog područja financirano je 3 projekata s ukupnim iznosom od 60.000,00 kn.

Ministarstvo socijalne politike i mladih

Za svaku žrtvu trgovanja ljudima koja prihvaća program pomoći i zaštite izrađuje se procjena stanja žrtve te, temeljem navedene procjene, individualni plan programa i podrške prilagođen potrebama žrtve. Procjenu stanja žrtve izrađuje član mobilnog tima organizacije koja skrbi o žrtvi ili voditelj slučaja u skloništu u kojem je žrtva smještena u suradnji s regionalnim koordinatorom koji je ujedno i član mobilnog tima i posebnim skrbnikom ukoliko se radi o djetetu žrtvi trgovanja ljudima. U slučajevima kad kod žrtava nije postojala potreba za smještajem, individualne planove izrađivali su nadležni stručnjaci u centru za socijalnu skrb.

Svi podaci o žrtvama trgovanja ljudima, sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka u pogledu žrtava trgovanja ljudima, tajni su i dostupni isključivo članovima mobilnog tima Hrvatskog Crvenog križa i djelatnicima Nacionalnog skloništa te članovima Operativnog tima za suzbijanje trgovanja ljudima ukoliko je to potrebno.

Ministarstvo socijalne politike i mladih je i nadalje nastavilo osiguravati sredstva za financiranje rada dvaju nacionalnih skloništa za žrtve trgovanja ljudima koje vode nevladine organizacije, a temeljem ugovora o međusobnim odnosima u vođenju nacionalnih skloništa za djecu i odrasle žrtve trgovanja ljudima. U 2014. godini za rad skloništa utrošeno je ukupno 388.802,45 kn od toga 181.373,99 kn za sklonište za djecu te 207.428,46 kn za sklonište za odrasle žrtve trgovanja ljudima. Tijekom 2014. godine u skloništima su bile smještene ukupno 4 žrtve trgovanja ljudima identificirane tijekom 2014. godine, od čega 1 maloljetna žrtva.

Također, kratkotrajni smještaj u sklonište osiguran je i žrtvi koja je identificirana 2013. godine i koja je nakon kratkog boravka u skloništu dobrovoljno vraćena u zemlju porijekla. Razlog njezina vraćanja u Hrvatsku i osiguravanja kratkotrajnog smještaja bio je svjedočenje u sudskom postupku protiv počinitelja kaznenog djela.

Koordinacija i uspješna suradnja zdravstvenih, socijalnih i obrazovnih ustanova od ključnog je značaja za pružanje učinkovite pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima odnosno za njihovu (re)integraciju u društvu. Ministarstvo socijalne politike i mladih je stoga kad je to bilo potrebno, kontaktiralo s drugim tijelima te tražilo njihovu suradnju i nadležno postupanje s ciljem pružanja sveobuhvatne pomoći žrtvi i njezine (re)integracije. Tako je primjerice, tijekom 2014. godine, ostvaren upis u školsku odnosno predškolsku ustanovu za tri maloljetne žrtve trgovanja ljudima, od kojih su dvije bile strani državljani. Ipak, kako u sastavu Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima nije bilo predstavnika Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, ta je suradnja bila nešto otežana. Stoga je od strane Ministarstva socijalne politike i mladih na jednom od sastanaka Operativnog tima predloženo da se traži imenovanje predstavnika Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta u Operativni tim.

Također, određene poteškoće u ostvarivanju prava žrtava trgovanja ljudima – stranaca stvara i činjenica da Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj (Narodne novine br. 80/13) ne prepoznaje strance – žrtve trgovanja ljudima kao jednu od kategorija stranaca za koje se sredstva osiguravaju u državnom proračunu. Slijedom navedenog, kao i različitih tumačenja vezano uz pitanja ostvarivanja zdravstvene zaštite i financiranja zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja žrtava trgovanja ljudima, Ministarstvu zdravlja je upućen dopis u kojem se predlaže razmatranje i dopuna Zakona, na način da se u kategorije stranaca za koje se trošak zdravstvene zaštite osigurava iz državnog proračuna dodaju i žrtve trgovanja ljudima, kako bi ova osjetljiva skupina stranaca, u slučaju potrebe, bez poteškoća ostvarila pravo na adekvatnu zdravstvenu zaštitu.

Ministarstvo unutarnjih poslova

Predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova su kao članovi Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima Vlade Republike Hrvatske tijekom 2014. godine kontinuirano sudjelovali (zajedno s educiranim policijskim službenicima iz policijskih uprava) u svakom pojedinom slučaju identifikacije žrtava trgovanja ljudima u smislu iniciranja potrebne pomoći i zaštite. Također su, radi zajedničkog postupanja i koordinacije, održavali sastanke s predstavnicima Hrvatskog Crvenog križa te drugih nevladinih organizacija, kao i s predstavnicima Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

Prilikom identifikacije žrtava trgovanja ljudima, u skladu s dogovorom s nevladinim organizacijama i nacionalnim koordinatorom, Ministarstvo unutarnjih poslova je u svakom

pojedinom slučaju bez odgode tražilo asistenciju organizacija civilnog društva i mobilnih timova kako bi se žrtvama osigurala adekvatna pomoć i zaštita.

Ministarstvo unutarnjih poslova je tijekom prosinca 2014. godine, organiziralo povratak tri identificirane žrtve trgovanja ljudima bosansko-hercegovačkog državljanstva.

Ministarstvo zdravlja

Ministarstvo zdravlja je u okviru preuzetih obveza za provedbu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje 2012. do 2015. godine u 2014. godini u državnom proračunu osiguralo sredstva za zdravstvenu zaštitu žrtava trgovanja ljudima (na Aktivnosti A 789006 - Provedba nacionalnih programa, strategija i planova, grupa rashoda 32 (materijalni rashodi).

U 2014. godini i nadalje je bila osigurana suradnja sa nevladinim organizacijama, organizacijama civilnog društva i zdravstvenim ustanovama kroz koordinaciju pružanja zdravstvene zaštite i pomoći identificiranim žrtvama. Vezano za navedeno, također, kontinuirano je praćena primjena izvršavanja odredbi Zakona o zaštiti tajnosti podataka u pogledu žrtava trgovanja ljudima.

Hrvatski Crveni križ

U odnosu na Mjeru 1. „Izrađivanje individualnih programa pomoći i zaštite za svaku identificiranu žrtvu trgovanja ljudima sukladno Protokolu za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima“, Hrvatski Crveni križ je tijekom 2014. godine, u Nacionalnom skloništu za odrasle žrtve trgovanja ljudima, pružio pomoć i zaštitu za 3 žrtve trgovanja ljudima (u svrhu radnog iskorištavanja), 2 muške osobe (državljeni RH) i 1 ženska osoba (državljanica RH), identificirana od strane MUP-a još prije nekoliko godina, ali je zbog novonastalih okolnosti zatražen siguran smještaj.

Osim navedenog, HCK je nastavio pružati pomoć za još 4 žrtve trgovanja ljudima identificirane ranijih godina, koje su smještene u svojim obiteljima, uglavnom kroz psihosocijalnu i humanitarnu pomoć. Pružanje pomoći provodilo se u lokalnoj zajednici, u suradnji sa lokalnim društvima Crvenog križa.

Tijekom postupka pružanja pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima ostvarena je suradnja s drugim institucijama ključnim za uspješno provođenje programa pomoći i reintegraciju žrtava trgovanja ljudima. CZSS Rijeka se uključivao od samog početka pružanja pomoći, a osnova svega je bila prilagoditi program pomoći i zaštite osobi koja se nalazi u skrbi, kako bi se u najkraćem roku ostvarili najučinkovitiji rezultati i pronašlo trajno rješenje za nastavak života i reintegraciju. Prilikom planiranja i prilagodbe individualnih programa pomoći, uzimaju se u obzir afiniteti, sposobnosti, psihofizičko stanje osobe, ali i želje osobe. Nakon izlaska iz

Nacionalnog skloništa, jedna je osoba smještena u ustanovi socijalne skrbi, jedna je u privatnom smještaju, a za treću je osobu postupak još u tijeku.

U odnosu na Mjeru 2. „Osigurati zaštitu tajnosti podataka o žrtvama trgovanja ljudima“, Hrvatski Crveni križ je kontinuirano provodio aktivnost primjenjivanja odredbe Zakona o zaštiti osobnih podataka u pogledu žrtava trgovanja ljudima. Svi podaci vezani za žrtve trgovanja ljudima, osobni podaci i podaci o mjerama i programu pomoći i zaštite, ostaju dostupni isključivo članovima mobilnog tima i djelatnicima Nacionalnog skloništa koji su odgovorni za pružanje pomoći zaštite, kao i članovima Operativnog tima za suzbijanje trgovanja ljudima ukoliko je to potrebno.

PETRA – mreža nevladinih udruga za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama

Savjetovanje, psiho-socijalnu i pravnu pomoć, organiziranje direktne podrške, zastupanje na sudu te pomoć u realizaciji prava pri institucijama provode dvije organizacije PETRA Mreže: Centar za žene žrtve rata - ROSA i Organizacija za integritet i prosperitet - OIP iz Splita.

Organizacija OIP Split je tijekom 2014. godine organizirala pomoć za dvije žrtve trgovanja ljudima, od kojih je jedna maloljetna, dok je druga mlađa punoljetnica. Maloljetna žrtva trgovanja ljudima, građanka Hrvatske je u programu reintegracije i omogućen joj je nastavak školovanja. Punoljetna žrtva je državljanka Srbije kojoj je omogućen ponovni boravak u skloništu kako bi ispunila svoju obvezu prema pravosudnim institucijama RH. Obje žrtve imale su u okviru zaštite i pravnu podršku odvjetnice. Sva pomoć koja im je pružena sukladna je donesenim aktima o zaštiti i pomoći žrtvama trgovanja ljudima.

U okviru sustava suzbijanja trgovanja ljudima članica OIP pozvana je na dvije intervencije - inicijalni razgovor s potencijalnim žrtvama u okviru Mobilnog tima, te je zajedno sa koordinatoricom Mreže sudjelovala na sastancima Operativnog tima, gdje se razmjenjuju informacije o aktivnostima, dogovaraju oblici pomoći za identificirane žrtve trgovanja ljudima, te se prati postupak dobrovoljnog povratka ili napredak u procesu reintegracije.

5. Prevencija

Ciljevi:

1. Podizati javnu svijest o problematici trgovanja ljudima

Za provođenje ciljeva unutar poglavlja „Prevencija“ ovog Nacionalnog plana, kroz provedbu zadanih mjera i aktivnosti zaduženi su: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, organizacije civilnog društva i Ministarstvo unutarnjih poslova.

Slijedi prikaz provedbe mjera i aktivnosti po nositeljima:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, uz provođenje vlastitih kampanja usmjerenih na suzbijanje trgovanja ljudima, surađivao je sa svim nadležnim tijelima te s organizacijama civilnog društva u provedbi njihovih preventivnih aktivnosti.

Djelatnici Ureda za ljudska i prava nacionalnih manjina sudjelovali su na okruglim stolovima, tribinama, televizijskim i radio programima u kojima se obrađivala tema suzbijanja trgovanja ljudima. Također, Ured redovito ažurira svoju web stranicu (www.uljppnm.vlada.hr) na kojoj su široj javnosti dostupni osnovni podaci o fenomenu trgovanja ljudima, nacionalni strateški dokumenti kao i aktivnosti Ureda u ovom području.

Isto tako, u cilju prevencije ovog fenomena Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina organizirao je edukativne radionice za različite ciljne skupine.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je 18. listopada 2013. (Europskog dana suzbijanja trgovanja ljudima) započeo sa provedbom javne kampanje namijenjene podizanju svijesti potencijalnih korisnika usluga žrtava trgovanja ljudima. Slogan kampanje je „Ako si pravi muškarac, nećeš kupiti ženu“. Kampanja je predstavljena na sjednici Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima održanoj upravo 18.10.2013, te je trajala do 18. listopada 2014. godine kada je njezin završetak obilježen javnim događanjem na Cvjetnom trgu u Zagrebu u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Tijekom navedene manifestacije, nadležne institucije, organizacije civilnog društva i međunarodne organizacije u Republici Hrvatskoj prezentirale su svoje projekte i aktivnosti na području suzbijanja trgovanja ljudima.

Kampanja je obuhvaćala izradu letaka, city light plakata i jumbo plakata te pokretanje facebook stranice.

PETRA – mreža nevladinih udruga za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama

Neke od organizacija PETRA Mreže su i u 2014. godini provodile aktivnosti prevencije kroz edukaciju ili druga događanja. Preventivnim aktivnostima 6 organizacija pokriveno je 1.118 učesnica i učesnika.

Bolja Budućnost - udruga žena Romkinja

Predstavnica udruge je 21.11.2014. sudjelovala na javnoj tribini u prostorijama Tribina grada Zagreba o suzbijanju trgovanja ljudima u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. U okviru teme u izlaganju se osvrnula na problematiku Romske populacije i poveznice s problemom trgovanja ljudima, te percepcije društva u smislu vrlo raširene tolerancije običaja i neprimjerenih praksi koje se dovoljno ne povezuje s problemom.

Centar za podršku i razvoj civilnog društva „DELFIN“, Pakrac

Kroz organizirane edukacije/radionice radilo se na povećanju znanja i senzibilizaciji mladih na probleme vezane uz trgovanje ljudima, u školama u Požegi - Obrtnička škola, Daruvaru - Ekonomska i turistička škola i u Pakracu - Srednja škola Pakrac i Osnovna škola Braće Radić. Radilo se s učenicima i učenicama 1. i 2. razreda srednjih škola, a kao kontrolna grupa uzete su učenice 5. i 6. razreda osnovne škole. Ukupno je održano 29 radionica na kojima je sudjelovalo 395 učenika i učenica. Osim toga, 126 roditelja je na roditeljskim sastancima (3) dobilo priliku čuti o problemima trgovanja ljudima s posebnim naglaskom na zloupotrebu Interneta.

Dio aktivnosti pokriven je iz sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, projekt: *Zašto samo promatramo? Prevencija elektroničkog nasilja nad i među djecom i mladima*. Većina aktivnosti je odrađena volonterski/besplatno.

Centar za građanske inicijative Poreč

Dana 16.10.2014. povodom EU dana protiv trgovanja ljudima održana je javna akcija u Puli u suradnji s PU Istarskom i Crvenim križem uz dijeljenje promotivnih materijala i razgovor s građankama i građanima. Akciji je prethodio okrugli stol na temu trgovanja ljudima, na kojem je članica CGI predstavila aktivnosti Mreže PETRA vezano za ovu problematiku.

Centar za žene žrtve rata - ROSA

21.01.2014. - koordinatorica Mreže PETRA je bila predavačica za studente/ice Ženskih studija na temu prostitucije i trgovanja ženama. Od 28 polaznika/ca njih pet ih se odlučilo za izradu završnih radova na tu temu, pa im je osigurano mentorstvo koje je trajalo do kraja svibnja.

17.10.2014. - članica Centra i koordinatorica Mreže PETRA je izlagala na okruglom stolu „Novi trendovi u području suzbijanja trgovanja ljudima“, koji je održan u Hrvatskom Crvenom križu, u organizaciji HCK i Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Tema izlaganja bila je „Novi/stari trendovi u sagledavanju trgovanja ženama u svrhu seksualne eksploatacije“.

18.10.2014. - povodom EU dana protiv trgovanja ljudima, članice PETRA Mreže predstavile su rad Mreže na javnoj manifestaciji obilježavanja EU Dana protiv trgovanja ljudima koju je organizirao Ured Vlade RH za ljudska prava i prava nacionalnih manjina na Cvjetnom trgu. Dijelile su prolaznicama i prolaznicima materijale i razgovarale sa zainteresiranim građankama/građanima i medijima.

24.11.2014. - koordinatorica PETRA Mreže održala je predavanje na edukaciji savjetnika i savjetnica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje pod nazivom „Identifikacija žrtava trgovanja ljudima“, u organizaciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, održano u prostorijama njihovog Središnjeg ureda u Zagrebu, za 25 zaposlenih iz 8 ispostava EURES-a. Tema izlaganja je bila „Uloga nevladinih organizacija u uspostavi sustava podrške žrtvama trgovanja ljudima“.

28.11.2014. - koordinatorica Mreže je zajedno sa još tri članice Mreže sudjelovala na tribini „Identifikacija i kompenzacija žrtava trgovanja ljudima“, u Zagrebu, u sklopu projekta *Balkans ACT (Against Crime of Trafficking) Now!*, u organizaciji Partnerstva za društveni razvoj iz Zagreba.

18.12.2014. - održana je dvosatna edukacija za 10 predstavnica Ministarstva socijalne politike i mladih, u njihovim prostorijama, kojom prilikom su dvije predstavnice PETRA Mreže dale prikaz rada na suzbijanju trgovanja ženama i podršci žrtvama, te izazovima u procesu njihove reintegracije, s naglaskom na važnu ulogu sustava socijalne skrbi i međusobne suradnje.

Organizacija OIP Split je, na poziv nevladine udruge „Most“ iz Splita koja radi s volonterima i usmjerena je prema mladima, u ožujku 2014. realizirala radionicu za 30 učesnica i učesnika na temu suzbijanja trgovanja ljudima, s fokusom na rizična ponašanja koja mladu populaciju mogu dovesti u status žrtve trgovanja ljudima, kao i pojavu prostituiranja maloljetnica.

Ženska soba – centar protiv seksualnog nasilja

U 2014. godini, Ženska soba je organizirala i održala 2 kazališne predstave „Zašto ja?“ dramske skupine „Minimalisti“ (Zagreb – 27.01. i Pula – 19.10.) te 15 kazališnih proba i 1 audiciju. Ukupan broj sudionika/ca tih aktivnosti, učenika/ca osnovnih i srednjih škola u Zagrebu i Puli je 504.

Hrvatski Crveni križ

Hrvatski Crveni križ je uz potporu Međunarodne federacije Crvenog križa i Crvenog polumjeseca proveo regionalnu kampanju „Red Bell - Crveno zvono“. Kampanja je usmjerena prvenstveno mladima koji su pod najvećim rizikom da upadnu u lanac trgovanja ljudima, ali i prema općoj populaciji kako bi se podiglo znanje i svijest o ovoj problematici i oblicima iskorištavanja. Ove godine, kampanji Red Bell pridružilo se šest Nacionalnih Društava Crvenog križa: Hrvatski Crveni križ, Društvo Crvenog križa Bosne i Hercegovine, Bugarski Crveni križ, Crveni križ Srbije, Crveni križ Crne Gore i Poljski Crveni križ. Portugalski Crveni križ također je podržao kampanju i pokrenuo preventivne aktivnosti putem socijalnih mreža.

Kako bi se podigla svijest javnosti o prosjačenju kao jednom od oblika iskorištavanja žrtava trgovanja ljudima, snimljena su 3 kratka filma metodom skrivene kamere. Filmovi su promovirani na web-u i portalima za objavu video zapisa te na društvenim mrežama. Također korišteni su u edukativne i informativne svrhe organiziranima za mlade, nastavnike, roditelje i druge ciljane skupine.

Organizirano je gostovanje izložbe fotografija «Red Bell» u Osijeku, Kninu, Puli, Poreču, Labinu, Slunju, Dugoj Resi i Ogulinu na kojoj su sudjelovali brojni mladi iz srednjih škola. Izložbama su prethodile brojne tribine, prezentacije filmova i predavanja na ovu temu organizirane za sve sudionike.

Za tražitelje azila i azilante kao jednoj od ranjivih skupina, organizirana su dva predavanja na kojima je prisustvovalo 60-ak sudionika koji su informirani o ovoj problematici te su im date upute kako se zaštititi i kome se obratiti za pomoć. Također, kako bi se došlo do što većeg broja ljudi, tokom kampanje organizirana su brojna predavanja, tribine za građane, konferencije za medije.

Tiskano je 10000 letaka koji će se u suradnji sa Zavodom za zapošljavanje dijeliti nezaposlenima, kao i mladima na budućim radionicama.

Vrhunac kampanje bio je na javnom događanju, koje se tradicionalno održava 18. listopada na Cvjetnom trgu u Zagrebu u koordinaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske. Kroz niz tematskih prezentacija i preventivnih sadržaja senzibiliziralo se građane o problemu trgovanja ljudima kao i načinima njihove prevencije i zaštite.

S ciljem senzibilizacije građana na temu trgovanja ljudima, organizirane su brojne preventivno-edukativne igre za djecu, ali i za njihove roditelje kao i slučajne prolaznike. Volonteri Kluba Mladih GDCK Zagreb provodili su radionice za djecu predškolskog uzrasta i nižih razreda osnovne škole na temu «Kontakt s nepoznatim osobama» kako bi se djecu naučilo ispravnom načinu komunikacije s nepoznatim osobama te kako se zaštititi u

potencijalno opasnim situacijama. Volonteri i djelatnici Crvenog križa nastojali su građane informirati o načinima vrbovanja i iskorištavanja žrtava trgovanja ljudima. Tako su kroz prikaz situacija koje svakodnevno susrećemo na našim ulicama građani nesvjesno, kao svjedoci, bili uvučeni u situacije iskorištavanja žrtava, ali i kroz lažne ponude bili vrbovani te mnogi od njih i uspješno «uvučeni» u lanac trgovanja ljudima.

Gradska društva Crvenog križa Sisak, Osijek, Darda, Zagreb, Ogulin, Pula, Slunj, Split i Krapina priključila su se obilježavanju ovog dana kroz organiziranje javnih manifestacija, tribina, seminara za mlade i nastavnike, radionica za djecu, organiziranje izložbe fotografija, kino projekcije, predstave za djecu. Edukativno/informativnim aktivnostima obuhvaćeno je preko 1.200 djece, mladih, nastavnika, građana, predstavnika relevantnih institucija, udruga te medija.

Ministarstvo unutarnjih poslova

Radi podizanja svijesti građana o uočenim pojavnim oblicima trgovanja ljudima, sve aktivnosti Ministarstva unutarnjih poslova na ovom području prezentirane su na internetskim stranicama (www.mup.hr).

Imajući u vidu aspekt prevencije tijekom protekle godine posebna pozornost posvećena je poduzimanju niza aktivnosti kao što su, primjerice, kontinuirani nadzor noćnih klubova, frekventnih nautičkih marina diljem jadranske obale te atraktivnih turističkih destinacija, kao i poljoprivrednih, seoskih i drugih gospodarstava koja tijekom sezone zapošljavaju dodatnu radnu snagu s ciljem uočavanja i evidentiranja možebitnih indikatora koji ukazuju na postojanje elemenata kaznenog djela trgovanja ljudima. U svezi s provedbom sustavnih oblika prevencije kriminaliteta s posebnim osvrtom na pojavne oblike trgovanja ljudima, razvijena je suradnja između policijskih službenika granične policije policijskih uprava duž morske obale i nadležnih policijskih postaja uz granicu s Bosnom i Hercegovinom u cilju zajedničkog pojačanog postupanja poradi zaticanja potencijalnih žrtava trgovanja ljudima. Postupanja ove vrste također su prethodno dogovarana sa službenicima granične policije Bosne i Hercegovine i realizirana kroz ustrojene mješovite granične ophodnje. Od strane policijskih službenika za poslove nezakonitih migracija uspostavljena je suradnja s djelatnicima turističkih zajednica i Državnog inspektorata poradi prikupljanja korisnih saznanja temeljem kojih se provodila kontrola boravka stranaca smještenih u hotelskom i privatnom smještaju te seoskim domaćinstvima.

Policijski službenici koji obavljaju poslove granične kontrole te poslove zaštite državne granice bili su u obvezi intenzivirati mjere pojačane kontrole osoba koje su zatečene pri ilegalnim prijelazima državne granice, radi utvrđivanja eventualnih elemenata kaznenog djela trgovanja ljudima ili srodnih kaznenih djela.

U području prevencije kriminaliteta povezanog s problematikom trgovanja ljudima Ravnateljstvo policije je 2014. godine, osmislilo preventivnu akciju „Zajedno“ usmjerenu na sprječavanje trgovanja ljudima, posebice ženama i djecom u cilju da se, kroz edukaciju i

senzibilizaciju, zajednički u suradnji sa svim nadležnim institucijama i organizacijama, privatnim sektorom, lokalnom zajednicom, udrugama civilnog društva i građanima, podigne svijest o prevenciji trgovanja ljudima, odnosno potakne društvo na odgovornu reakciju te na taj način pridonese smanjenju i sprječavanju trgovanja ljudima.

U sklopu provedenih aktivnosti tijekom akcije „*Zajedno*“, educirano je 120 multiplikatora, oko 900 zaposlenika različitih državnih tijela, jedinica lokalne i područne samouprave, ustanova socijalne skrbi, zavoda za zapošljavanje, djelatnika u odgojno-obrazovnim ustanovama i zaposlenika u privatnom sektoru koji obavljaju poslove pri kojima se mogu susresti s potencijalnim žrtvama odnosno počiniteljima kriminaliteta trgovanja ljudima.

Također je u sklopu navedene Akcije educirano 3500 policijskih službenika raznih profila, koji su ujedno u neposrednom kontaktu s građanima, podjelom informativno-edukativnih letaka iste senzibilizirali i informirali na temu trgovanja ljudima. Edukaciju većeg broja učenika srednjih škola na navedenu temu, proveli su policijski službenici za prevenciju svih policijskih uprava na području Republike Hrvatske.

U okviru kampanje „*Dvije djevojčice*“ Ravnateljstvo policije Ministarstva unutarnjih poslova zajedno sa CESI – Centrom za edukaciju, savjetovanje i istraživanje, Veleposlanstvom Ujedinjene kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, Pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova i Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, od 2013., pa tako i tijekom 2014., provodi preventivne aktivnosti usmjerene na prevenciju trgovanja ženama i djevojkama u svrhu seksualnog iskorištavanja sa svrhom osvještavanja rizika, informiranja o problemu trgovanja ljudima i uz poduku o prepoznavanju potencijalno opasnih situacija, a u konačnici o načinima prevencije i zaštite.

U sklopu spomenute Kampanje, tijekom 2014. godine, organizirane su i provedene sljedeće manifestacije i aktivnosti s ciljem njezine promocije:

1. Policijska uprava bjelovarsko-bilogorska je 13.06.2014., u prostoru Grada Bjelovara održala javno predavanje usmjereno na nezaposlene osobe, učenike završnih razreda srednjih škola na području Bjelovarsko-bilogorske županije, stručnjake raznih profila kao i lokalnu zajednicu u cjelini.
2. Policijska uprava zadarska je 17.10.2014. u osnovnoj školi održala preventivnu aktivnost senzibilizacije djece, mladih i njihovih nastavnika o problemu trgovanja ljudima.
3. Policijska uprava vukovarsko-srijemska je 22.10.2014. u prostoru strukovne škole održala interaktivno predavanje na temu prevencije trgovanja ljudima za učenike završnih razreda.

Osim navedenog, policijski službenici Policijske uprave bjelovarsko-bilogorske zajedno sa djelatnicima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje sudjelovali su u snimanju radio emisije na temu trgovanja ljudima, a koja emisija je ustupljena svim radio postajama na području policijske uprave, koje su emisiju i emitirale u sklopu svojih radijskih programa.

Na nacionalnoj razini, Ministarstvo unutarnjih poslova u suradnji s drugim nadležnim državnim tijelima i organizacijama civilnog društva, na inicijativu Europske komisije te u koordinaciji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, javnom je manifestacijom na Cvjetnom trgu u Zagrebu, 18.10.2014., obilježilo Europski dan borbe protiv trgovanja ljudima. Tom prilikom su kroz niz tematskih prezentacija i preventivnih sadržaja građani senzibilizirani o problemu trgovanja ljudima kao i načinima prevencije i zaštite s ciljem podizanja svijesti javnosti o trgovanju ljudima kao jednom od najtežih oblika kršenja ljudskih prava čime se pridonosi pravovremenom sprječavanju ove vrste organiziranog kriminaliteta.

Isti je dan obilježen i kroz javne prezentacije Preventivne akcije „Zajedno“ na području svih policijskih uprava koje su isto učinile u suradnji s partnerima u svojim lokalnim zajednicama.

Kroz preventivne projekte na temu trgovanja ljudima na lokalnoj razini dvije su policijske uprave provele ukupno dvije aktivnosti i jedan projekt na lokalnoj razini:

1. Policijska uprava zadarska

- tijekom rujna 2014. godine, policijski službenici Policijske uprave zadarske sudjelovali su u provođenju projekta pod nazivom *TRAVel* – Travel, Variety, Equality and Learning (Putovanje, Različitosti, Jednakost i Učenje), koji se provodi u organizaciji Udruge Roma „Ne boj se“ Madara u sklopu Programa „Mladi na djelu“, financiranom od strane Agencije za mobilnost i programe EU, te Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Kroz edukativno predavanje i interaktivnu radionicu cilj je bio upoznati mlade s preventivnim mjerama i projektima koje provode Ministarstvo unutarnjih poslova i Policijska uprava zadarska, a koji su usmjereni na probleme nasilja u obitelji, nasilja među mladima i nad ženama, sa zakonskom regulativom i postupanjima policije u slučajevima nasilja i diskriminacije, kao i s problemom trgovanja ljudima, uz pružanje informacija o institucijama u Republici Hrvatskoj i Zadarskoj županiji kojima se mogu obratiti ukoliko postanu žrtve nedopuštenih ponašanja. Ciljanu skupinu činilo je trideset mladih osoba romske i neromske nacionalnosti iz Republike Hrvatske, Mađarske i Francuske te njihovi voditelji.

2. Policijska uprava međimurska

- policijski službenici Policijske uprave međimurske, 29.10.2014., počeli su provoditi Nacionalni preventivni projekt „Imam izbor“ u osnovnoj školi u Kotoribi, planiran da bude realiziran tijekom školske godine 2014./2015. Program u sklopu svojih komponenti sadrži i komponentu na temu prevencije trgovanja ljudima (Komponenta 4: „U dućanu gdje se trguje ljudima ja ne kupujem“), a koju provode već drugu školsku godinu zaredom na svom području, u partnerstvu s odgojno-obrazovnim

ustanovama. Kroz interaktivnu radionicu cilj je bio kod učenika potaknuti i razviti sposobnost prepoznavanja rizičnih situacija i mogućih opasnosti kada su u pitanju trgovanje i krijumčarenje ljudima uz razvijanje mehanizama samozaštite. Ciljanu skupinu činili su učenici 5-ih razreda osnovne škole.

3. Policajska uprava međimurska

- Policijska uprava međimurska u partnerstvu s lokalnom zajednicom inicirala je i organizirala 19.09.2014. „*Sajam sigurnosti i prevencije*“ u sklopu kojeg je brojnim posjetiteljima među inim preventivnim projektima koje provodi Ministarstvo unutarnjih poslova, prezentiran i Nacionalni preventivni program „*Imam izbor*“ koji u sklopu svojih komponenti na temu prevencije vandalizma, vršnjačkog nasilja, nasilja nad ženama, diskriminacije, zloporabe opojnih sredstava, te uz razvijanje prometne kulture sadrži i komponentu na temu prevencije trgovanja ljudima (Komponenta 4: „*U dućanu gdje se trguje ljudima ja ne kupujem*“). Cilj je bio prezentacijom i direktnim kontaktom s građanima senzibilizirati građane na temu trgovanja i krijumčarenja ljudima uz razvijanje mehanizama samozaštite, a ciljana skupina obuhvaćala je učenike, roditelje, građane i širu lokalnu zajednicu.

U cilju poboljšanja međuresorne suradnje i zadržavanja visoke razine educiranosti, Ravnateljstvo policije je tijekom 2014. godine organiziralo nekoliko radionica namijenjenih za policijske službenike koji rade po linijama rada suzbijanja organiziranog kriminaliteta te nezakonitih migracija, o kojima će više riječi biti unutar poglavlja „Obrazovanje“ ovog izvješća.

Tijekom 2014. godine policijski službenici sudjelovali su na sljedećim seminarima i predavanjima vezanim za problematiku suzbijanja trgovanja ljudima:

- u prostorijama Centra za socijalnu skrb u Splitu, 28.03.2014., policijski službenici Policijske uprave splitsko-dalmatinske, zajedno sa predstavnicima Županijskog i Općinskog državnog odvjetništva Split, Centra za socijalnu skrb Split, Crvenog križa Split, organizacije civilnog društva „Organizacija za integritet i prosperitet“ Split, su u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske i Pravosudne akademije te Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država sudjelovali na radnom sastanku/radionici za suce i državne odvjetnike uz izlaganja i moderiranja radionice od strane pravosudnih tijela Sjedinjenih Američkih Država koja su predstavljali gđa. Virginia M. Kendall – sutkinja iz Chicaga i g. Benjamin Hawk – državni odvjetnik iz Washingtona.

- policijski službenici Policijske uprave vukovarsko-srijemske, 07.11.2014., sudjelovali su na sastanku koji je održan u Vukovaru u sklopu projekta Balkans ACT (Against Crime of Trafficking) Now!. Na sastanku su bili prisutni članovi Županijske koordinacije za ljudska prava i Županijskog povjerenstva za ravnopravnost spolova, a tom prilikom održano je i predavanje policijskog službenika na temu trgovanja ljudima.

- dana 21.11.2014. u organizaciji Vlade Republike Hrvatske, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, u Zagrebu je održana tribina o suzbijanju trgovanja ljudima na kojoj su o navedenoj problematici izlagali predstavnici Vladinog ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva socijalne politike i mladih, Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova i Udruge žena Romkinja Hrvatske „Bolja budućnost“.

- u organizaciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje 24.11.2014., u Središnjem uredu HZZZ Zagreb, održana je edukacija savjetnika Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na temu „Identifikacije žrtava trgovanja ljudima“, kojom su obuhvaćena 26 službenika, a edukatori su bili predstavnici Vladinog ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Hrvatskog Crvenog križa, organizacije civilnog društva „Rosa“ iz Zagreba i Ministarstva unutarnjih poslova.

- Međunarodna organizacija za migracije (IOM) i Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Austrije u suradnji sa Upravom kriminalističke policije Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, u sklopu austrijsko-švicarskog projekta ILECUs III, organizirali su Međunarodnu konferenciju o trgovanju ljudima u svrhu prisilnog prosjačenja, koja se održala u Policijskoj školi „Josip Jović“ u Zagrebu od 26. do 28. studenog 2014. godine, na temu „Trgovanja ljudima u svrhu prisilnog prosjačenja“ na kojoj su sudjelovali policijski službenici i državni odvjetnici iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Gruzije, Hrvatske, Kosova, Makedonije, Moldavije, Rumunjske i Srbije, te stručnjaci iz Međunarodne organizacije za migracije (IOM). Na predmetnoj konferenciji sudjelovalo je ukupno 16 policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

- dana 30.12.2014., u Policijskoj upravi dubrovačko-neretvanskoj održan je Okrugli stol na temu „Zajedno protiv trgovanja ljudima“, na kojemu su uz predstavnike policije sudjelovali i predstavnici Dubrovačko-neretvanske županije, Grada Dubrovnika, Gradskog društva Crvenog križa, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje te odgojno-obrazovnih institucija. Tema okruglog stola je bila identifikacija žrtava trgovanja ljudima, dok je cilj bio međusobna razmjena iskustva, koordinacija prilikom budućih aktivnosti koje se u najvećeg djelu odnose na prevenciju te bolje i kvalitetnije informiranje građana o problematici trgovanja ljudima.

6. Obrazovanje

Ciljevi:

1. Nastaviti obrazovanje ciljanih skupina o trgovanju ljudima na nacionalnoj i međunarodnoj razini

Za provođenje ciljeva unutar poglavlja „Obrazovanje,, ovog Nacionalnog plana, kroz provedbu zadanih mjera i aktivnosti nositelji su: Ministarstvo unutarnjih poslova, Pravosudna akademija, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ministarstvo obrane, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Agencija za odgoj i obrazovanje, organizacije civilnog društva i Hrvatski Crveni križ.

Slijedi prikaz provedbe mjera i aktivnosti po nositeljima:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

U okviru redovitog, godišnjeg natječaja za prijavu projekata udruga u Republici Hrvatskoj za dodjelu financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna za 2014. godinu na poziciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, od ukupno 5 prioritetnih područja 1 se odnosio na suzbijanje trgovanja ljudima.

Unutar navedenog prioritetnog područja financirano je 3 projekata s ukupnim iznosom od 60.000,00 kn.

Ured je u ispunjavanju svoje uloge nacionalnog koordinativnog tijela, i u 2014. godini nastavio svoj rad na obrazovanju svih ciljanih skupina zadanih Nacionalnim planom. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je tijekom 2014. godine provodio edukacije na temu suzbijanja trgovanja ljudima za predstavnike nadležnih institucija i organizacije civilnog društva koje se bave navedenom problematikom.

- Od 24. do 28. ožujka Ured je, u suradnji sa Veleposlanstvom Sjedinjenih Američkih Država organizirao edukaciju za suce i državne odvjetnike. Navedene edukacije vodili su hrvatski i američki suci i državni odvjetnici u Zagrebu i Splitu. Na edukacijama je ukupno sudjelovalo 54 sudionika.

Također, u sklopu iste posjete američkih stručnjaka Republici Hrvatskoj organizirana su i dva predavanja za studente Pravnih fakulteta u Zagrebu i Splitu. Ukupno je na njima sudjelovalo oko 100 studenata

- Od 9 do 10. travnja u Valbandonu, organiziran je međunarodni seminar za policijske službenike u sklopu projekta “Partnership for education, Modul 3 Trafficking in human beings” na kojem je predstavnica Ureda održala predavanje o uspostavljenom sustavu suzbijanja trgovanja ljudima. Na seminaru je educirano 28 sudionika
- 16. travnja na Pravnom fakultetu u Zagrebu, predstavnica Ureda održala je predavanje o trgovanju ljudima za studente u sklopu organizacije ELSA za 60 studenata
- 16. lipnja predstavnica Ureda održala je predavanje o uspostavljenom sustavu suzbijanja trgovanja ljudima na Policijskoj akademiji za 25 sudionika

- 17. listopada održan je Okrugli stol o suzbijanju trgovanja ljudima s naglaskom na djecu, u suorganizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te Hrvatskog Crvenog križa. Na okruglom stolu bilo je prisutno 27 sudionika
- 18. listopada u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina održano je javno obilježavanje EU Dana suzbijanja trgovanja ljudima za građane na Cvjetnom trgu u Zagrebu
- 4. studenog predstavnica Ureda održala je predavanje na Diplomatskoj akademiji u sklopu redovite izobrazbe diplomatskog i konzularnog osoblja prije upućivanja na mandate. Na edukaciji je bilo oko 25 sudionika
- 4. studenog u suorganizaciji sa Varaždinskom Županijskom koordinacijom za ljudska prava predstavnica Ureda je održala predavanje na temu suzbijanja trgovanja ljudima za 30 sudionika
- 7. studenog predstavnica Ureda je održala predavanje na temu suzbijanja trgovanja ljudima za turističke djelatnike (hotelske domaćice, djelatnike na recepciji i u prodaji) za 56 sudionika
- 21. studenog Ured je organizirao Javnu tribinu o suzbijanju trgovanja ljudima s posebnim naglaskom na romsku populaciju, prisutno 15 sudionika
- 24. studenog Hrvatski zavod za zapošljavanje je organizirao edukacija djelatnika HZZ na kojoj je predstavnica Ureda je održala predavanje na temu suzbijanja trgovanja ljudima za 26 sudionika
- 27. studenog u sklopu edukacija za posebne skrbnike za djecu bez pratnje Ministarstva socijalne politike i mladih, predstavnica Ureda je održala predavanje o nacionalnom referalnom sustavu za suzbijanje trgovanja ljudima za 50 sudionika
- 28. studenog u sklopu seminara Partnerstva za društveni razvoj predstavnica Ureda je prezentirala uspostavljeni sustav suzbijanja trgovanja ljudima.

Ministarstvo unutarnjih poslova

U cilju ispunjavanja ciljeva, mjera i aktivnosti zadanih Nacionalnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2012. do 2015., a koji se odnose na organizaciju i realizaciju edukacija ciljanih skupina po pitanju suzbijanja trgovanja ljudima, protekle godine Ministarstvo unutarnjih poslova je glavno težište svih provedenih aktivnosti stavilo na kontinuitet visoke razine educiranosti policijskih službenika.

U procesu obrazovanja policijskih službenika kroz tečajeve i seminare koje provodi Služba za stručno usavršavanje i specijalizaciju Policijske akademije, problematika suzbijanja trgovanja ljudima tijekom 2014. godine, obrađivana je na sljedećim tečajevima i seminarima:

- a) Tečaj granične policije – održana su 3 tečaja za ukupno 153 polaznika raspoređenih u 6 skupina; u sklopu tečaja provodi se kolegij „Suzbijanje organiziranog kriminaliteta“ u trajanju od 10 sati po skupini, ukupno 60 sati, a dio tog kolegija je i predmet „Suzbijanje krijumčarenja ljudima“, s okosnicom na problematiku trgovanja ljudima, u trajanju od 3 sata po skupini, ukupno 18 sati.

- b) Tečaj prometne policije – osnovni tečaj prometne policije: održana su 2 tečaja za 60 polaznika; u sklopu tečaja provodi se kolegij „Suzbijanje trgovanja ljudima“ u trajanju od po 3 sata po skupini, ukupno 6 sati.
- c) Specijalistički tečaj za maloljetničku delinkvenciju i kriminalitet na štetu obitelji i mladeži za 34 polaznika; u sklopu tečaja provodi se kolegij „Suzbijanje trgovanja ljudima“ u trajanju od 4 sata.
- d) Seminar „Suzbijanje trgovanja ljudima za predavače-multiplikatore granične policije“ u trajanju od 1 dana, odnosno 8 sati.

U sklopu 1. godine specijalističkog diplomskog studija Visoke policijske škole u okviru predmeta „Migracije i kriminalitet“ održano je za studente Policijske akademije tijekom nastavne godine 2014./2015., ukupno 15 sati gdje su posebno obrađene teme sprječavanja trgovanja ljudima.

Sukladno obvezama zadanim Nacionalnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2012.-2015., Ravnateljstvo policije, Uprava za granicu je tijekom svibnja 2014. godine, održala jednodnevni radni sastanak s 27 policijskih službenika granične policije, multiplikatora za suzbijanje trgovanja ljudima. U deset policijskih uprava navedeni multiplikatori su u suradnji s policijskim službenicima kriminalističke policije proveli dopunsko stručno usavršavanje za 648 policijskih službenika granične policije, dok je u PU vukovarsko-srijemskoj održana edukacija za 58 rukovoditelja.

U policijskoj školi „Josip Jović“ u srpnju 2014., održano je predavanje na temu trgovanja ljudima u trajanju od 5 sati, za svih 323 polaznika temeljne policijske obuke, koje je održao policijski službenik Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, specijalizirani policijski službenik za suzbijanje trgovanja ljudima.

Imajući u vidu činjenicu da se neprestano mijenjaju načini vrbovanja i iskorištavanja žrtava, kao i rute kretanja te trendovi, nužno je stalno jačanje proaktivnog pristupa te kontinuirana edukacija policijskih službenika na tematske okosnice suzbijanja ove problematike.

Budući da je primijećena potreba za pojačanim angažmanom i odlučnijim strateško-operativnim probojem u tamnu brojku ove vrste kriminaliteta, kao i na učinkovitu pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima, policijske uprave organizirale su dodatne operativne edukacije za policijske službenike i to kako slijedi:

- PU splitsko-dalmatinska
 - policijski službenik Službe organiziranog kriminaliteta je u 11 navrata održao edukacije policijskim službenicima navedene Policijske uprave (kroz seminare SSS za temeljnu i graničnu policiju), na temu postupanja u svezi suzbijanja trgovanja ljudima, tijekom kojih je educirano 169 policijskih službenika.
- PU vukovarsko-srijemska
 - u županijskoj vijećnici u Vinkovcima 21. listopada 2014., održana je Stručna radionica na temu „Zaštita žrtava kaznenih djela i prekršaja“, na kojoj je sudjelovalo ukupno 65 osoba. Radionicom je izvršena edukacija rukovodećih policijskih službenika Policijske uprave vukovarsko-srijemske na temu pomoći i podrške žrtvama kaznenih djela i prekršaja, a u sklopu iste obrađena je i tema „Postupanje sa žrtvama organiziranog kriminaliteta, posebice žrtvama trgovanja ljudima“.
- PU zadarska
 - policijski službenici Policijske uprave zadarske, u dva navrata su tijekom 2014. proveli edukaciju za 20 policijskih službenika s tematskom okosnicom suzbijanja trgovanja ljudima, kojom se nastojala skrenuti pozornost na pojam žrtve, njeno identificiranje kao i upoznavanja žrtve sa pravima koja proizlaze iz Zakona o kaznenom postupku.
- PU dubrovačko-neretvanska
 - policijski službenici Policijske uprave dubrovačko-neretvanske, održali su radionicu na temu „Zaštita žrtava kaznenog djela i prekršaja“, u sklopu koje je jedna tema bila „Zaštita žrtava trgovanja ljudima“, na kojoj je educirano 32 policijska službenika raspoređena na rukovodeća mjesta. Nakon toga multiplikatori su u policijskim postajama educirali ukupno 621 policijskog službenika.
- PU varaždinska
 - policijski službenici Policijske uprave varaždinske su tijekom listopada 2014., održali radionicu na temu „Zaštita žrtava kaznenih djela i prekršaja“ u sklopu koje je 50 sudionika educirano na temu „Zaštita žrtava trgovanja ljudima“. Navedenoj radionici bili su prisutni rukovoditelji organizacijskih jedinica Policijske uprave varaždinske, predstavnici Općinskog državnog odvjetništva Varaždin, Općinskog suda u Varaždinu, Obiteljskog Centra socijalne skrbi Varaždin i Crvenog Križa Varaždinske županije.
- PU šibensko-kninska
 - stručna radionica na temu „Zaštita žrtava kaznenih djela i prekršaja“ sa osvrtom na problematiku trgovanja ljudima održana je 11.04.2014. u Uredu načelnika Policijske uprave šibensko-kninske, a u kojoj su sudjelovali predstavnici Županijskog državnog odvjetništva u Šibeniku, Odjela za organiziranje i pružanje podrške svjedocima i

žrtvama Županijskog suda u Splitu, te policijski službenici navedene Policijske uprave.

- PU sisačko-moslavačka

- u prostorijama policijske uprave sisačko-moslavačke 12.06.2014. održana je stručna radionica na temu „Zaštita žrtava kaznenih djela i prekršaja“ namijenjena educiranju policijskih službenika, državnih odvjetnika, sudaca, stručnih suradnika djelatnika nevladinih udruga, stručnih suradnika za organiziranje i pružanje podrške svjedocima i žrtvama pri sudovima, a koji su ujedno bili i sudionici navedene radionice. U sklopu radionice od strane policijskog službenika sudionici su educirani i na temu „Postupanje sa žrtvama organiziranog kriminaliteta posebice žrtvama trgovanja ljudima“.

Pravosudna akademija

U odnosu na mjeru 5. „Nastaviti obrađivanje teme suzbijanja trgovanja ljudima u okviru redovitog programa obrazovanja koje provodi Pravosudna akademija i Policijska akademija“, vezano za poglavlje „Obrazovanje“, Pravosudna akademija je u 2014. godini, u zajedničkoj suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske i Veleposlanstvom Sjedinjenih Američkih Država, organizirala dvije jednodnevne radionice pod nazivom „Procesuiranje kaznenog djela trgovanja ljudima“. Prva radionica održana je 25. ožujka 2014. godine u Zagrebu na kojoj je sudjelovalo 26 polaznika iz redova sudaca i državnih odvjetnika, a druga radionica održana je 27. ožujka 2014. godine u Splitu uz prisustvo 28 polaznika, također iz redova sudaca i državnih odvjetnika.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Na području obrazovanja, predstavnici državnog odvjetništva su u izvještajnom razdoblju sudjelovali na seminarima i radionicama održanim u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, te Pravosudne akademije, a tema trgovanja ljudima obrađivana je i na godišnjem skupu državnih odvjetnika, koji je održan od 29. do 31. listopada 2014. u Sv. Martinu na Muri.

Ministarstvo obrane

Obučni programi tečajeva koji se provode u Središtu za međunarodne vojne operacije Hrvatske kopnene vojske određeni su u skladu s obučnim standardima i modulima Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora, Europske unije i Ujedinjenih naroda.

Tematika suzbijanja trgovanja ljudima spominje se u pojedinim obučnim modulima kao što su zaštita civila, zaštita ljudskih prava, seksualno zlostavljanje, rodna jednakost i slično u okviru

Tečaja za vojne promatrače Ujedinjenih naroda, Tečaja za stožerno osoblje Ujedinjenih naroda i Tečaja o zaštiti civila u operacijama potpore miru.

Ministarstvo socijalne politike i mladih

Tijekom 2014. godine nije održana edukacija za županijske i regionalne koordinatore imenovane pri centrima za socijalnu skrb, no poslani su im relevantni protokoli kojima se propisuje njihovo postupanje, upute i smjernice. Također, imenovanim koordinadorima upućen je upitnik čija je svrha bila evaluacija edukacija koje su koordinatori prošli u dosadašnjem razdoblju, te navođenjem tema edukacija za koje smatraju da su im najvažnije za obavljanje uloge županijskog odnosno regionalnog koordinadora u narednom razdoblju, a s obzirom na trendove prisutne u trgovanju ljudima. Slijedom analize odgovora na upitnik, napravljen je plan edukacija za naredno razdoblje.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova kontinuirano provodi mjere i aktivnosti Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima, pa je tako i u 2014. godini nastavilo rad u pogledu Mjere 6. – Nastavak provedbe programa obrazovanja diplomatsko-konzularnog osoblja i polaznika Diplomatske akademije o suzbijanju trgovanja ljudima, provodeći Aktivnost 1:

Diplomatska akademija je u okviru XV jednogodišnjeg stručnog diplomatskog studija organizirala u studenom 2014. posebno predavanje na temu suzbijanja trgovanja ljudima na kojemu je bilo riječi o glavnim trendovima fenomena trgovanja ljudima, nacionalnim, europskim i međunarodnim pravnim propisima i mehanizmima u ovom području te nacionalnim sustavom suzbijanja trgovanja ljudima. Predavanje je vodila djelatnica Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske.

Vezano uz Aktivnost 2 u provedbi Mjere 6, službenici Službe za strance Sektora konzularnih poslova, u okviru redovitih priprema diplomatskih i konzularnih službenika pred odlazak na mandat, nastavili su držati predavanja o temi suzbijanja trgovanja ljudima kako bi ih upoznali s nacionalnim, europskim i međunarodnim pravnim propisima u ovom području, nacionalnim sustavom suzbijanja trgovanja ljudima s posebnim osvrtom na ulogu diplomatskih i konzularnih službenika u suzbijanju ove pojave, odnosno, na konkretne mjere i aktivnosti koje trebaju poduzeti službenici diplomatskih misija i konzularnih ureda Republike Hrvatske u slučaju sumnje da je osoba, hrvatski državljanin ili stranac, potencijalna žrtva trgovanja ljudima.

U tom kontekstu, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova ističe kako je tijekom 2014. godine Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Madridu u jednom konzularnom slučaju sumnje

na kazneno djelo trgovanja ljudima ostvarilo odličnu suradnju sa španjolskom nevladinom udrugom koja je pružila konkretnu pomoć i podršku.

Hrvatski zavod za zapošljavanje

U cilju ispunjavanja ciljeva, mjera i aktivnosti zadanih Nacionalnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2012. do 2015. godine, a koje se odnose na mjeru 7. „Obrazovanje djelatnika Hrvatskog zavoda za zapošljavanje“, Hrvatski zavod za zapošljavanje je, kao nositelj mjere, u suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina organizirao edukaciju na temu „Identifikacija žrtava trgovanja ljudima“. Cilj edukacije je bio unaprjeđenje kompetencija savjetnika Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za rad s ovom posebnom skupinom nezaposlenih osoba. Na edukaciji je sudjelovalo 26 savjetnika iz područnih i središnjeg ureda Zavoda.

Unaprjeđenje kompetencija savjetnika za identifikaciju žrtava trgovanja ljudima doprinosi učinkovitijem pružanju usluga Zavoda prema navedenoj skupini, povećanju senzibilizacije u radu s njima, njihovoj boljoj zaštiti, te uspješnijoj radnoj i socijalnoj integraciji.

Agencija za odgoj i obrazovanje

Sukladno obvezama ovog Nacionalnog plana, Agencija za odgoj i obrazovanje radila je na provođenju Mjere 9. „Nastaviti obrazovanje prosvjetnih radnika i učenika o suzbijanju trgovanja ljudima“. Sukladno tome, aktivnosti koje je Agencija provodila su sljedeće: održavanje seminara za djecu, mlade i prosvjetne radnike u predškolskom, osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju, te distribucija i korištenje obrazovnih materijala.

U suradnji sa Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta provedeno je eksperimentalno praćenje primjene *Kurikuluma građanskog odgoja i obrazovanja* u dvanaest osnovnih i srednjih škola kako u 2012./2013. tako i u 2013./2014. školskoj godini, u cilju njegovog uvođenja u cjelokupni odgojno-obrazovni sustav.

Tijekom prve polovice 2014. godine Stručno povjerenstvo za pripremu provedbe Građanskog odgoja i obrazovanja u školskoj godini 2014./2015. je izradilo izmjene i dopune Kurikuluma. Nakon javne rasprave Povjerenstvo je zaključilo sljedeće:

1. Građanski odgoj i obrazovanje uvodi se od školske godine 2014./2015. kao obvezno međupredmetno u sve razrede osnovne škole, dakle od prvog do osmog razreda, te u srednje škole.
2. Građanski odgoj i obrazovanje uvodi se kao poseban obvezan predmet u 8. razred osnovne škole te u 1. i 2. razred srednje škole, školske godine 2015./2016., odnosno kad se stvore sve pravne i kurikularne pretpostavke.
3. Građanski odgoj i obrazovanje dalje će se eksperimentalno provoditi u zainteresiranim školama kao izborni predmet i u srednjim školama kao fakultativni predmet.

Pripremu programa za obvezno međupredmetno provođenje u osnovnim i srednjim školama odradili su savjetnici Agencije za odgoj i obrazovanje te je na temelju toga izrađen i dorađen *Program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole i Eksperimentalni program Građanskog odgoja i obrazovanja za 8. razred osnovne škole.*

U školskoj godini 2014./2015. od rujna započela je obvezna provedba *Eksperimentalnog programa Građanskog odgoja i obrazovanja za 8. razred osnovne škole* u 34. osnovne škole, te provedba *Programa Građanskog odgoja i obrazovanja u osnovnim i srednjim školama*, unutar kojeg se nalaze teme i ishodi koje se odnose na prevenciju trgovanja ljudima. U navedenom programu utvrđen je ishod koji se razvija od prvog razreda osnovne škole sustavno do kraja srednje škole a koji se odnosi na osposobljavanje učenika u znanjima, vještinama i vrijednostima za prepoznavanje i otklanjanje opasnosti da budu namamljeni u kriminalnu mrežu trgovanja djecom.

Nadalje, kao nositelj aktivnosti ove mjere, Agencija za odgoj i obrazovanje je pokrenula informiranje i stručno usavršavanje odgojno obrazovnih djelatnika. U 2014. godini Agencija za odgoj i obrazovanje organizirala je 193 državna i županijska stručna skupa - za ravnatelje, učitelje, nastavnike i stručne suradnike u osnovnim i srednjim školama, za provedbu Programa Građanskog odgoja i obrazovanja. Obuhvaćeno je njih 9.938.

Tijekom 2014. u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje održani su sljedeći stručni skupovi vezani uz prevenciju trgovanja ljudima:

- 1) Stručni skup PO POZIVU za učitelje i stručne suradnike III. OŠ Čakovec; Kurikulum Građanskog odgoja i obrazovanja i mogućnosti njegova implementiranja u plan i program osnovne i srednje škole i načini primjene programa Humane vrednote, 08.01.2014., Čakovec, 42 sudionika;
- 2) Kurikulum Građanskog odgoja i obrazovanja - društvena dimenzija - „Humane vrednote - odgoj za humanost“ - seminar za učitelje, nastavnike i stručne suradnike osnovnih i srednjih škola Brodsko posavske županije, 10.01.2014., Slavonski Brod, 32 sudionika;
- 3) Sustav osiguranja kvalitete u Građanskom odgoju i obrazovanju: među-predmetno planiranje i programiranje ishoda utvrđenih u kurikulumu GOO-a; skaliranje postignuća učenika, 14.01.2014., Zagreb, 55 sudionika;
- 4) Sustav osiguranja kvalitete u Građanskom odgoju i obrazovanju: među-predmetno planiranje i programiranje ishoda utvrđenih u kurikulumu GOO-a; skaliranje postignuća učenika, 28.01.2014., Zadar, 58 sudionika;
- 5) „Nasilje ostavlja tragove - zvoni za nenasilje!“ (trodnevni stručni skup), 1. Modul, 24.02.2014., Zagreb, 22 sudionika;
- 6) Sustav osiguranja kvalitete u Građanskom odgoju i obrazovanju: među-predmetno planiranje i programiranje ishoda utvrđenih u kurikulumu GOO-a; skaliranje postignuća učenika, 25.03.2014., Vukovar, 60 sudionika;
- 7) Stručni skup (po pozivu) iz područja građanskog odgoja i obrazovanja: osnovna edukacija za učitelje i nastavnike, 29.03.2014., Zagreb, 20 sudionika;

8) Građanska kompetencija učenika u hrvatskom i europskom kontekstu; 26.04.2014., Zagreb, 47 sudionika;

9) Državni stručni skup za voditelje županijskih stručnih vijeća za Građanski odgoj i obrazovanje: Uvođenje Građanskog odgoja i obrazovanja u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske, održan 1. i 2. studenoga 2014. u Zagrebu u suradnji s Hrvatskim Crvenim križem, 35 sudionika.

Za razvijanje navedenih kompetencija - znanja, vještina i stavova kod učenika, nastavnicima i učenicima stoje na raspolaganju sljedeći nastavni materijali i preporučene metode rada:

1. Vježbaj oprez smanji rizik. Radna bilježnica za učenike od 1. do 8. razreda osnovne škole (2007) MZOŠ, Zagreb

2. Sigurni koraci. Radna bilježnica za rad na prevenciji trgovanja ljudima, (2007) MZOŠ, Zagreb

3. Pomozi medi Jurici na putu do škole, (2007) Hrvatski crveni križ, Zagreb

4. Neću biti rob(a)1, (2007) Hrvatski Crveni križ, Zagreb

5. Neću biti rob(a)2, (2008) Hrvatski Crveni križ, Zagreb

6. Mišica Milica, (2009) Hrvatski Crveni križ, Zagreb

7. Trgovanje ljudima u Republici Hrvatskoj: Procjena situacije s posebnim osvrtom na radno iskorištavanje, (2010) Međunarodni centar za razvoj migracijske politike (ICMPD)

Preporučene metode rada: razvoj komunikacijskih vještina, metoda igre uloga, simulacije, korištenje likova iz literature (Pinokio), učeničko istraživanje o trgovanju ljudima - prikupljanje podataka u medijima, na internetu, od službi Crvenoga križa, MUP-a - sastavljanje upitnika, intervjuiranje, prikazivanje filmova o trgovanju ljudima, itd.

Navedeni način provedbe odgoja i obrazovanja za suzbijanje trgovanja ljudima usklađen je sa člankom 27. Konvencije Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima (GRETA)

(a. Human rights-based approach to action against trafficking in human beings) i člankom 49.

(ii. Training of relevant professionals).

Hrvatski Crveni križ

Hrvatski Crveni križ partner je u projektu *PROTECT*, koji je započeo sa provedbom 15. rujna 2014. *PROTECT* je dvogodišnji transnacionalni projekt čiji je nositelj Britanski Crveni križ, a koji se provodi i uz podršku Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske i Međunarodnog centra za razvoj migracijskih politika (ICMPD).

Svojim glavnim aktivnostima, projekt će direktno odgovoriti na potrebe žrtava trgovanja ljudima; 138 službenika relevantnih institucija (policijski službenici linije rada organiziranog kriminaliteta i granične policije te socijalni radnici) steći će nova i/ili unaprijediti ranije stečena znanja o identifikaciji žrtava trgovanja ljudima odnosno pomoći žrtvama, kroz edukacije i korištenje dva e-learning modula, posebno osmišljenih za identifikaciju žrtava trgovanja ljudima i pomoć i zaštitu žrtava.

U suradnji s Županijskim društvom Crvenog križa Varaždin organizirana je edukacija za 25 članova županijskog tima za krizna stanja. Tim intervenira u slučajevima obiteljskog nasilja, pokušaja suicida te drugim kriznim stanjima. Kako bi kroz svoj rad mogli doći u kontakt sa žrtvama trgovanja ljudima, članovi su informirani o indikatorima za identifikaciju žrtava trgovanja ljudima te nacionalnom referalnom sustavu.

Kroz kurikulum građanskog odgoja i obrazovanja održano je 8 seminara na kojima je sudjelovalo 293 nastavnika i stručnih suradnika iz osnovnih i srednjih škola. Seminari su priznati od strane Agencije za odgoj i obrazovanje te se boduju kao stručno usavršavanje nastavnika.

Kako bi se radionicama obuhvatio što veći broj djece i mladih te proširio program i na druga područja RH, Hrvatski Crveni križ je u suradnji sa Gradskim društvima Crvenog križa proveo 3 treninga za predavače. Treninzi su održani u Sisku, Orahovici te Pločama, a na njima je sudjelovalo ukupno 56 volontera koji su modelom vršnjačke edukacije provodili radionice po osnovnim i srednjim školama. Radionice za djecu i mlade se provode s ciljem podizanja svijesti o problemu trgovanja ljudima, ali i da bi djeca i mladi naučili prepoznati znakove opasnosti kako bi pravovremeno reagirali i poduzeli mjere opreza. Sudionike se uči sigurnim oblicima ponašanja na internetu, kako prepoznati lažan oglas i ponudu za posao te kome se obratiti za pomoć ili prijaviti sumnje na trgovanje ljudima. U okviru programa edukacije i prevencije trgovanja ljudima održano je 447 radionica kojima je obuhvaćeno 7929 djece i mladih. Od tog broja, 436 radionica je provedeno u osnovnim i srednjim školama za 7696 djece s područja Duge Rese, Poreča, Ogulina, Dubrovnika, Splita, Novske, Našica, Zagreba, Krapine, Slunja, Darde, Osijeka, Belog Manastira, Đurđenovca, Valpova, Đakova, Dalja, Donjeg Miholjca, Pule, Siska, Kutine, Petrinje te Labina. Također, u Ogulinu i Novom Marofu održano je 10 radionica za 157 djece vrtičke dobi. Na studijskom centru socijalnog rada održano je predavanje za 76 studenata četvrte godine studija, a u sklopu kolegija „Socijalni rad u organiziranju zajednice“.

7. Međunarodna suradnja

Ciljevi:

1. Sustavna suradnja Republike Hrvatske s drugim državama i međunarodnim organizacijama na području suzbijanja trgovanja ljudima

Za provođenje ciljeva unutar poglavlja „*Međunarodna suradnja*“ ovog Nacionalnog plana, kroz provedbu zadanih mjera i aktivnosti zaduženi su: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ministarstvo pravosuđa i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova.

Slijedi prikaz provedbe mjera i aktivnosti po nositeljima:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Djelatnici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina tijekom 2014. godine aktivno su sudjelovali u regionalnim i međunarodnim inicijativama vezanim uz suzbijanje trgovanja ljudima.

- Od 10 do 11. ožujka Ured je organizirao stručnu posjetu delegacije Crne Gore Republici Hrvatskoj
- Od 11 do 13. ožujka u Opatiji je održana radionica u sklopu međunarodnog projekta Republike Slovenije „Use of Joint Investigation Teams to fight trafficking in human beings“ na kojem je uvodno izlaganje imala predstavica Ureda
- od 6. do 7. svibnja održan je redoviti sastanak EU nacionalnih koordinatora u Bruselsu na kojem je sudjelovao nacionalni koordinator Republike Hrvatske
- od 13. do 14. svibnja 2014. u Sarajevu je održana radionica naziva: „Multi-beneficiary Workshop on Fighting transnational criminal organizations involved in child trafficking: investigation, prosecution, international cooperation (TAIEX)“ na kojoj je sudjelovala predstavica Ureda
- 17. lipnja predstavica Ureda sudjelovala je na konferenciji u Budimpešti „Referral of and assistance for victims of human trafficking in Europe“
- 19. do 20. listopada u Londonu bio je prvi Sastanak s British Red Cross vezano uz provođenje projekta u kojem partnerski sudjeluju Hrvatski Crveni križ i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina
- 20 do 21. listopada održan je drugi redoviti sastanak EU nacionalnih koordinatora u Bruselsu na kojem je sudjelovao nacionalni koordinator Republike Hrvatske
- 12. studenog u sklopu međunarodnog sastanka društava Crvenog križa u Zagrebu predstavica Ureda predstavila je uspostavljeni sustav u Republici Hrvatskoj,
- 15. do 17. prosinca u Skoplju je održana Regionalna konferencija u sklopu MARRI inicijative na kojoj je sudjelovala predstavica Ureda.

Ministarstvo unutarnjih poslova

S obzirom na to da sudjelovanje hrvatskih predstavnika u međunarodnim projektima na tematske okosnice suzbijanja trgovanja ljudima, kojima je cilj jačanje regionalne suradnje, i dalje predstavlja vrlo važno područje interesa Republike Hrvatske, nastaviti će se ulagati naponi u cilju aktivnog sudjelovanja predstavnika policije na međunarodnoj razini kako bi se omogućilo kontinuirano praćenje najnovijih trendova u svezi s trgovanjem ljudima.

U okviru projekta CEPOL-a „*Western balkans organised crime links*“ u razdoblju od 01. do 03. srpnja 2014., na Policijskoj akademiji u Zagrebu održan je seminar na kojem je sudjelovalo 28 policijskih službenika iz država članica Europske unije i regije. Ova aktivnost pridonijela je regionalnoj i policijskoj suradnji jačanjem umrežavanja između relevantnih organizacija. Naglasak je stavljen na suzbijanje organiziranog kriminaliteta, sprječavanje ilegalnih migracija i trgovanja ljudima, a svoja iskustva o temama i konkretnim slučajevima iz

prakse s polaznicima su podijelili hrvatski stručnjaci iz Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Vladinog ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Hrvatskog Crvenog križa i Mreže „Petra“, te stručnjaci Europol-a, kao i talijanski i francuski eksperti za navedenu problematiku.

Također je u razdoblju od 13. do 15. svibnja 2014., na Švedskoj policijskoj akademiji u Stockholmu/Solna, u organizaciji CEPOL-a (European Police College), održan tečaj na temu „THB mehanizmi sa specifičnim fokusom na smanjenje potražnje“, s osnovnim ciljem razmjena iskustava i prakse policijskih službenika na daljnjem radu u preventivnim mehanizmima u suzbijanju trgovanja ljudima na kojem je sudjelovao i policijski službenik Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

U organizaciji CEPOL-a (European Police College) u Vilniusu u Litvi u vremenskom razdoblju od 16. do 18. rujna 2014., u organizaciji Litve održan je CEPOL tečaj pod brojem 3/2014 na temu EU approach to Trafficking in Human Beings (pristup EU trgovanju ljudima) s osnovnim ciljem razmjene iskustava i prakse policijskih službenika na daljnjem radu u suzbijanju trgovanja ljudima na kojem je sudjelovao i policijski službenik Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

U okviru programa regionalne policijske suradnje „*Partnership for education*“, treći modul, održan je u vremenu od 07. do 11. travnja 2014., u UJ Ministarstva unutarnjih poslova u Valbadonu, a u cijelosti je bio posvećen problematici trgovanja ljudima s naglaskom na istražne tehnike i međunarodne istrage. U programu je sudjelovalo 28 policijskih službenika i državnih odvjetnika iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Kosova, Makedonije i Srbije, dok su predavači bili eksperti iz Sjedinjenih Američkih Država, Austrije i Hrvatske.

Kao završetak svih aktivnosti u okviru navedenog programa u 2014., u Zagrebu je 09. i 10. rujna, održan međunarodni seminar na temu transnacionalnog organiziranog kriminaliteta, za ravnatelje policija, šefove kriminalističke policije i organiziranog kriminaliteta naprijed navedenih država u sklopu kojih su održani paneli na temu trgovanja drogama, trgovanjem oružjem, transnacionalnog terorizma, računalnog kriminaliteta i trgovanja ljudima.

Nadalje, projekt „*Uvođenje preduvjeta za uspostavu zajedničkih timova za borbu protiv trgovanja ljudima u Jugoistočnoj Europi*“ osmišljen je u cilju učinkovitije borbe protiv organiziranog kriminaliteta i drugih oblika prekograničnog kriminaliteta, što bi trebalo imati neposredan učinak na vanjsku i unutarnju sigurnost na području Jugoistočne Europe. Projekt su podržali Europol i Eurojust. U okviru 8. ministarske konferencije o suradnji na području granične sigurnosti u Jugoistočnoj Europi, održane u Ljubljani 28. veljače 2011. godine potpisan je Memorandum o sporazumijevanju kojim se potpisnici obvezuju da će podržati projekt pod nazivom: „Uvođenje preduvjeta za uspostavu zajedničkih istražnih timova za borbu protiv trgovanja ljudima u Jugoistočnoj Europi“ (JIT THB). Ostale države sudionice su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija, Moldavija, Rumunjska, Srbija i Slovenija.

Spomenuti Projekt usmjeren je na strateške aktivnosti koje će primarno osigurati logističku platformu koja je potrebna za buduće operativne aktivnosti kroz zajedničke istražne timove. S tim u vezi je u suradnji s Vladom Republike Hrvatske, Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, te nositeljem projekta Uredom nacionalnog koordinatora Republike Slovenije u razdoblju od 11. do 13. ožujka 2014. godine u Opatiji, održana radionica na temu JIT THB „Uspostava zajedničkih istražnih timova za borbu protiv trgovanja ljudima za zemlje Jugoistočne Europe na lokalnoj razini“ na kojoj su sudjelovali državni odvjetnici i policijski službenici.

Tematske cjeline koje su pokrivene spomenutim projektom su: a) pregled cjelokupnog zakonodavnog okvira relevantnog za uspostavu zajedničkih istražnih timova, b) organizacijske radionice s fokusom na pripremu i implementaciju zajedničkih istražnih timova, c) pregled postojećih sustava razmjene informacija, iskustva zemalja članica EU, Europol i Eurojusta te PCC SEE tajništva, d) prezentacija problematike trgovanja ljudima, pravne regulative u odnosu na pitanje trgovanja ljudima u pojedinim zemljama, e) uloga policije, pravosudnih tijela i NVO-a u uspostavljanju i implementaciji zajedničkih istražnih timova, f) postizanje dogovora o komunikacijskim kanalima za zajedničke istražne timove općenito, g) konkretno upravljanje zajedničkim istražnim timovima.

U organizaciji Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država i US State Department-a, u razdoblju od 13.09. do 05.10.2014., četiri policijska službenika Ministarstva unutarnjih poslova bila su uključena u međunarodni studentski program posjete Sjedinjenim Američkim Državama „*Internacional Visitor Leadership Program*“ – „*Suzbijanje transnacionalnog kriminaliteta u Jugoistočnoj Europi*“, s okosnicom na problematiku suzbijanja kompjuterskog kriminaliteta, pranja novca, ilegalnih migracija i trgovanja ljudima, a koji je uključivao sudjelovanje na radnim sastancima u relevantnim institucijama, kao što su policijske organizacije, pravosuđe, carina i druge agencije za provedbu zakona te akademske ustanove i organizacije civilnog društva.

Ministarstvo socijalne politke i mladih

Koordinatorica Ministarstva socijalne politke i mladih za pružanje pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima aktivno je sudjelovala tijekom 2014. godine na nekoliko aktivnosti u organizaciji drugih država odnosno međunarodnih organizacija i to:

- travanj 2014. - izlaganje o sustavu pomoći i zaštite žrtava trgovanja ljudima na seminaru za obuku policijskih službenika u okviru Modula 3. Projekta „*Partnership for Education*“ koji se održao u Valbondonu u suradnji MUP-a, Saveznog ministarstva unutarnjih poslova Republike Austrije te Ministarstva domovinske sigurnosti SAD-a.

- svibanj 2014. - sudjelovanje na multisektorskoj radionici o borbi protiv transnacionalnih kriminalnih organizacija uključenih u trgovanje ljudima koja se održala u Sarajevu u suorganizaciji Europske komisije i nadležnih tijela BiH.

- studeni 2014. - izlaganje na temu zaštite djece žrtava trgovanja ljudima na seminaru za posebne skrbnike koji je održan u Zadru, u suorganizaciji UNHCR-a, HCK-a i MSPM.

- prosinac 2014. - izlaganje na temu zaštite djece žrtava trgovanja ljudima na Godišnjoj konferenciji UNHCR-a o azilu, migracijama i bezdržavljanstvu koja se održala u Sv. Martinu na Muri.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Predstavnici državnih odvjetništava u tijeku izvještajnog razdoblja sudjelovali su na regionalnim konferencijama, kako u svojstvu sudionika, tako i u svojstvu voditelja radionica, čime se nastavila suradnja Državnog odvjetništva Republike Hrvatske sa drugim državama i međunarodnim organizacijama na području suzbijanja trgovanja ljudima.

PETRA – mreža nevladinih udruga za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama

25.03.2014. - koordinatorica Mreže virtualno je prisustvovala webinaru koji je organizirao CEPOL u suradnji sa Europskom komisijom i pratila izlaganje Europske koordinatorice za suzbijanje trgovanja ljudima, Myrie Vasiliadou. Budući da ona izrađuje izvještaj o situaciji u Europi vezano za trgovanje ljudima i prati mjere i aktivnosti koje pojedine države poduzimaju na suzbijanju tog problema, bilo je vrlo korisno čuti njezine opservacije i preporuke, te njene odgovore na pitanja učesnika webinara.

07.-08.05.2014. - koordinatorica Mreže sudjelovala je na trećem sastanku EU Platforme civilnog društva o trgovanju ljudima, u Bruxelles-u, u organizaciji Europske komisije, <http://ec.europa.eu/anti-trafficking/entity.action?path=EU+Policy%2FPlatform>. U okviru sastanka organizirano je vrijeme za razmjenu informacija predstavnika i predstavnica nevladinih organizacija, članica Platforme, s nacionalnim izvjestiteljima/koordinatorima, budući da u mnogim državama ne postoji kontinuirana suradnja, negdje čak ni saznanje o međusobnom postojanju i funkcioniranju obiju strana. Budući da se predstavnice civilnog društva iz Hrvatske i institucija Nacionalnog koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima redovito mjesečno sastaju kroz Operativni tim i razmjenjuju informacije, Hrvatski model je prezentiran kao jedan od uspješnih primjera takve suradnje.

Od strane Komisije kreiran je i predstavljen dodatni alat za međusobnu suradnju, e-Platforma koja će služiti kao mjesto razmjene informacija i mogućnost za međusobno umrežavanje i suradnju.

Aktivnosti Platforme započete na trećem sastanku nastavile su se na četvrtom sastanku održanom 21. i 22.10.2014. u Bruxelles-u, gdje je također sudjelovala predstavnica PETRA Mreže. I ovaj puta pozvani su i Nacionalni izvjestitelji/koordinatori, te je nastavljeno započeto umrežavanje.

01.07.2014. - CEPOL (Europski Centar za edukaciju policije) je koordinatoricu Mreže prihvatio kao eksperticu za temu trgovanja ljudima, te je pozvana da 01.07.2014. održi predavanje na Policijskoj akademiji u Zagrebu, koja je organizirala i ugostila seminar za policijske službenice i službenike iz svih država članica pod nazivom „*Western Balkan*

Organized Crime Links“. Na seminaru je predstavila ulogu nevladinih organizacija u zaštiti žrtava trgovanja ljudima.

02.-03.07.2014. - ostvaren je posjet četiri članice Mreže PETRA Mreži RING (mreža organizacija koje rade na suzbijanju trgovanja ženama) iz BiH sa kojom već godinama Mreža PETRA surađuje. Svrha sastanka na kojem su prisustovale i članice Mreže ASTRA iz Srbije bila je razmjena iskustava vezano za kompenzaciju žrtvama trgovanja ljudima. Koordinatorica mreže predstavila je hrvatski Zakon o novčanoj naknadi žrtvama teških kaznenih djela, koji je stupio na snagu s ulaskom Hrvatske u EU, te se diskutiralo o najboljim rješenjima u regiji (fond za žrtve) i načinima kako lobirati za njih.

01.10.2014. - Centar za žene žrtve rata - ROSA kao koordinirajuća organizacija Mreže PETRA je započeo s provedbom projekta *Ostvarimo prava! Rana pravna intervencija za žrtve trgovanja ljudima / Upholding Rights! Early Legal Intervention*, financiranim od EU, HOME/2012/ISEC u kojem je Centar partnerska organizacija zajedno s još 6 organizacija iz 5 država (Irsko imigracijsko vijeće/Immigrant Council of Ireland, iz Dublina, Irsko, Bugarsku fondaciju za rodna istraživanja iz Sofije, MONIKA-Multikulturalno žensko udruženje iz Finske, Klaipeda društveni i psihološki servisni centar iz Klaipede, Litva, Agencija za pravni servis iz Glasgowa, Škotska, te AIRE Centar - Savjetovanje o individualnim pravima u Europi iz Londona, Velika Britanija). U projektne aktivnosti koje će trajati do kraja 2015. godine bit će uključene i članice mreže PETRA, zajedno s predstavnicima drugih zainteresiranih organizacija i institucija.

15.10.2014. - predstavnica Centra i koordinatorica mreže je sudjelovala na javnoj prezentaciji i okruglom stolu u okviru projekta *Ostvarimo prava! Rana pravna intervencija*, u organizaciji nositeljice projekta Irsko imigracijsko vijeće, a koji su održani u Europskom Parlamentu u Brüsselu.

Istog dana također u Europskom parlamentu, održan je okrugli stol sa stručnjakinjama koje su pružile informacije o razvoju Konceptualnog okvira pilota Rane pravne intervencije: Monica O'Connor, Kirsty Thomson i Katie Mannion.

10.-11.11.2014. - dvije predstavnice Centra sudjelovale su na više događaja organiziranih u okviru projekta *Ostvarimo prava! Rana pravna intervencija*, u kojem je Centar za žene žrtve rata - ROSA partnerska organizacija. Događaji su se sastojali od sastanka predstavnica partnerskih organizacija, okruglog stola, treninga i sastanka s međunarodnim savjetodavnim odborom, a svi su se dešavali u prostorijama Open Gallery u Londonu.

10.11.2014. - također je održan i javni okrugli stol na kojem su govorile ekspertice Parosha Chandran, odvjetnica Pump Court Chambers (Odvjetnička komora), Chloe Setter (ECPAT), Pam Bowen (CSP) i Klara Skivankova (organizacija Anti-slavery), a sudjelovalo je ukupno 45 osoba iz institucija i organizacija koje rade na suzbijanju trgovanja ljudima u Velikoj Britaniji i međunarodno.

Kao četvrti događaj 11.11.2014. održan je i sastanak predstavnica partnerskih organizacija u gore navedenom projektu s predstavnicama međunarodnog savjetodavnog odbora tog projekta, Esohe Aghatise i Ann Hamilton, a na kojem je predstavnica Centra iznijela primjere iz prakse u radu sa žrtvama trgovanja ženama.

8. Koordinacija aktivnosti

Ciljevi:

1. Daljni razvoj suradnje predstavnika tijela državne uprave i nevladinih organizacija te nacionalnog koordinatora kako bi se poboljšalo provođenje Nacionalnog plana suzbijanja trgovanja ljudima za razdoblje od 2012. do 2015. godine

Za provođenje ciljeva unutar poglavlja „*Koordinacija aktivnosti*“ ovog Nacionalnog plana, kroz provedbu zadanih mjera i aktivnosti zaduženi su: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo pravosuđa, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, USKOK, Hrvatski Crveni križ i organizacije civilnog društva.

Slijedi prikaz provedbe mjera i aktivnosti po nositeljima:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina nastavio je i tijekom 2014. godine koordinirati aktivnosti svih nadležnih institucija i tijela u području suzbijanja trgovanja ljudima, organizirati sastanke Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima te koordinirati međunarodnu suradnju.

Kao i prijašnjih godina, tako su i tijekom 2014. godine, redovito održavane sjednice Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima. Nacionalni odbor sastao se 8. srpnja 2014 te 15. prosinca 2014 godine. Također, u 2014. godini ukupno je održano 8 sastanaka Operativnog tima.

Na sjednicama Operativnog tima na kojima sudjeluju predstavnici svih nadležnih institucija u sustavu suzbijanja trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj (Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i predstavnici mreže PETRA) rješavani su aktualni problemi i konkretni slučajevi trgovanja ljudima.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

U području koordinacijskih aktivnosti, službenica Sektora konzularnih poslova, članica je Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima kao što je i predviđeno Mjerom 1. „Održavanje redovitih sjednica Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima“. Predstavica Sektora konzularnih poslova kao članica Operativnog tima redovito sudjeluje na sjednicama Operativnog tima i uključuje se u rješavanje pitanja povratka žrtava trgovanja ljudima iz Republike Hrvatske u matične zemlje, u slučajevima kada je to potrebno.

Ministarstvo pravosuđa

U odnosu na mjeru 1. “Održavanje redovitih sjednica Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima”, u okviru poglavlja “Koordinacija aktivnosti”, predstavnici Ministarstva pravosuđa sudjeluju na održavanju redovitih sjednica Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Predstavnik Državnog odvjetništva Republike Hrvatske aktivno sudjeluje u radu Operativnog tima, kao i Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima Vlade Republike Hrvatske, i redovito informira o aktivnostima poduzetim od strane državnih odvjetništava na području suzbijanja trgovanja ljudima.

Hrvatski Crveni križ

Tijekom 2014. godine, Hrvatski Crveni križ nastavio je redovno sudjelovati na sastancima Operativnog tima te se je na taj način doprinijelo razmjeni informacija o provedenim aktivnostima i oblicima pružene pomoći žrtvama trgovanja ljudima. Osim sastanaka Operativnog tima, imenovana članica Hrvatskog Crvenog križa sudjelovala je na sjednicama Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima i izvještavala o provedenim aktivnostima iz područja prevencije, edukacije te pomoći i zaštite odraslih žrtava trgovanja ljudima.

PETRA – mreža nevladinih udruga za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama

Predstavnica CŽŽR - ROSA Đurđica Kolarec je koordinirala rad PETRA Mreže. U 2014. članice PETRA Mreže su se redovno sastajale prilikom različitih događanja financiranih iz drugih projekata organizacija članica, te su redovito razmjenjivane informacije putem mailing liste i telefonski, zajednički pripremale informacije za objavu, te obavljale konzultacije oko važnijih pitanja. Kao članica Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima, koordinatorica Mreže PETRA je prikupila i objedinila izvještaje o aktivnostima članica Mreže PETRA u 2013. i 2014. godini, koji su sastavni dio godišnjih Izvještaja o provedbi Nacionalne politike za suzbijanje trgovanja ljudima, Ureda Nacionalnog koordinatora. Koordinatorica je radila na prikupljanju sredstava, predstavljala rad PETRA Mreže lokalno i internacionalno, te koordinirala nacionalnu i međunarodnu suradnju. Zahvaljujući sredstvima dobivenim krajem ove godine, ponovo je kreirana web stranica www.petra-nvo.net koja neko vrijeme nije djelovala zbog rušenja Zamir servera. Ponovno kreiranje ove stranice važno je pošto je ona jedna od mogućnosti za informiranje o problemu trgovanja ljudima, te promociju rada Mreže i razmjenu informacija među članicama i javnosti.

Mrežu i dalje čini 13 organizacija:

- Autonomna ženska kuća Zagreb,
- Bolja budućnost - Udruga žena Romkinja Hrvatske, Zagreb,
- Centar za građanske inicijative Poreč,
- Centar za mentalno zdravlje i ljudska prava, Zagreb,
- Centar za podršku i razvoj civilnog društva DELFIN, Pakrac,
- Centar za žene žrtve rata - ROSA,
- Ženska soba - Centar za seksualna prava, Zagreb,
- Organizacija za integritet i prosperitet - OIP, Split,
- Udruga "Brod"- Grupa za ženska ljudska prava, Slavonski Brod,
- Ženska grupa Split,
- SDF ženska inicijativa, Zagreb,
- Centar za istraživanje, edukaciju i promicanje ravnopravnosti spolova - ŽAR, Vukovar,
- Domine, Split.

**UTROŠAK FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA
SUZBIJANJE TRGOVANJA LJUDIMA
U 2014. GODINI**

Napominjemo da su u tabelarnom prikazu utrošenih sredstava, prikazana samo ona tijela državne uprave i organizacije civilnog društva koje su u 2014. godini utrošili određena sredstva.

UTROŠENA SREDSTVA OD	UTROŠENO	AKTIVNOSTI
URED ZA LJUDSKA PRAVA I PRAVA NACIONALNIH MANJINA VLADE RH	148.283,47 kuna (A 681023 „Provedba Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima)	- Edukativne aktivnosti - Provedba javne kampanje - Sredstva za projekte organizacija civilnog društva - Prijevodi dokumenata
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	5.060.000,00 kuna	edukacija policijskih službenika organizacija sigurnog povratka žrtava trgovanja ljudima ostali materijalni troškovi
MINISTARSTVO ZDRAVLJA	46.571,98 kuna (A 789006 „Provedba nacionalnih programa, strategija i planova“)	Koordinacija pružanja zdravstvene zaštite i pomoći identificiranim žrtvama
AGENCIJA ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE	210.422,47 kuna (A733003-Nacionalni programi)	Održavanje seminara za prosvjetne radnike u pred/osnovno/srednjo – školskom odgoju i obrazovanju; Distribucija i korištenje obrazovnih materijala
HRVATSKI CRVENI KRIŽ	12.513,22 kuna	Osmišljavanje i organiziranje javne kampanje o različitim oblicima iskorištavanja

MINISTARSTVO SOCIJALNE POLITIKE I MLADIH	388.802,45 kuna (A 734191 Skrb za djecu, mladež i odrasle osobe – dugi osnivač)	Osiguravanje financijskih sredstava za rad nacionalnih skloništa za žrtve trgovanja ljudima
PETRA – MREŽA ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA	119.000 kuna (navedena sredstva odnose se na financijski doprinos Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH, Heart and Hand Fund, Grada Zagreba – Ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Global Fund for Woman – Catapult, EC / Irish Immigrant council, Ureda Vlade RH za udruge i Mediterranean Women's Fund)	-programi edukacija -programi prevencije -pomoć i zaštita žrtvama
UKUPNO	5.985.593,59 kuna	